

POTPISAN UGOVOR ZA IZRADU IDEJNOG PROJEKTA ZA HE "KOMARNICA"

POČEO INVESTICIONI CIKLUS "TEŽAK" 172 MILIONA EURA

AKTUELNOSTI:

XVIII vanredna Skupština
akcionara EPCG: Povoljnijom
cijenom uglja do uštede
od 5 miliona

str.
04.

SNABDIJEVANJE:

Akcija Podijelimo teret 5
opravdala očekivanja:
Potpisano preko 12 hiljada
sporazuma

str.
11.

INTERVJU:

Branislav Prelević, predsjednik
Odbora RAE: Rast cijene
električne energije za 2018.
godinu realan

str.
21.

INTERVJU:

07.

INTERVJU:

Darko Krivokapić

Suša smanjila proizvodnju u hidroelektranama u 2017. godini

AKTUELNOSTI:

14.

AKTUELNOSTI:

Sređivanje arhivske i registratorske građe u EPCG
Obiman i zahtjevan projekat

SNABDIJEVANJE:

13.

SNABDIJEVANJE:

NAGRADNA IGRA EPCG
ZLATNI TIM - POPUSTI I NAGRADE

SADRŽAJ:

AKTUELNOSTI

04. XVIII vanredna Skupština akcionara EPCG
Povoljnijom cijenom uglja do uštede od 5 miliona

AKTUELNOSTI

05. Šest ponuda za izradu idejnog projekta ekološke
rekonstrukcije TE «Pljevlja»

AKTUELNOSTI

06. Potpisan Ugovor o izradi investiciono-tehničke
dokumentacije za potrebe HE „Komarnica“
Posao vrijedan preko 1,6 miliona eura

INTERVJU

07. Darko Krivokapić, izvršni rukovodilac Direkcije za
upravljanje energijom
Suša smanjila proizvodnju u hidroelektranama u
2017. godini

REGION

08. Proizvodni rezultati u 2017.

INTERVJU

09. Dragomir Blagojević, direktor HE Piva o odrađenim remontnim
radovima na agregatu A1
Produžen "životni vijek" i obezbjeđen visok stepen pogonske spremnosti

SNABDIJEVANJE

11. Akcija Podijelimo teret 5 opravdala očekivanja
Potpisano preko 12 hiljada sporazuma

SNABDIJEVANJE

13. NAGRADNA IGRA EPCG
Zlatni tim- popusti i nagrade javno izvlačenje 20.
Februara u studiju tvcg.

AKTUELNOSTI

14. Sređivanje arhivske i registratorske građe u EPCG
Obiman i zahtjevan projekat

DRUGI PIŠU

17. Portal Analitika: ministarka ekonomije, Dragica Sekulić
Prioritet ekološka rekonstrukcija TE "Pljevlja"

INTERVJU

19. Miodrag Čanović, generalni direktor Direktorata za energetiku o
energetskom bilansu za 2018. godinu
Bruto konzum električne energije planiran na 3534 GWh

INTERVJU:

09.

INTERVJU:

Dragomir Blagojević, direktor HE Piva o odrađenim remontnim radovima na agregatu A1
Produžen "životni vijek" i obezbjeđen visok stepen pogonske spremnosti

REPORTAŽA:

40.

REPORTAŽA:

Ruševine čudesne moći
(III dio)

ELEKTROPRIVREDA

PREDSJEDNIK ODBORA DIREKTORA

Doko Krivokapić

IZVRŠNI DIREKTOR

Igor Noveljić

DERIKCIJA ZA LJUDSKE RESURSE

IZVRŠNI RUKOVODILAC

Predrag Krivokapić

SEKTOR ZA KORPORATIVNE

KOMUNIKACIJE

RUKOVODILAC

Rajko Šebek

rajko.sebek@epcg.com

SPECIJALISTA ZA INTERNU KOMUNIKACIJU

Mitar Vučković

mitar.vuckovic@epcg.com

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Miodrag Vuković

miodrag.vukovic@epcg.com

REDAKCIJA

Maja Todorović

maja.todorovic@epcg.com

Marko Burić

marko.buric@epcg.com

KOMPJUTERSKA OBRADA

DPC D.O.O. Podgorica

Adresa redakcije:

Ulica Vuka Karadžića 2 Nikšić

Tel/fax: 040/204-223

E-mail: list.epcg@epcg.com

Web site: www.epcg.com

Izdavač: Elektroprivreda

Crne Gore AD Nikšić

Tiraž: 1200

Štampa: Grafo group D.O.O. Podgorica

INTERVJU

Branislav Prelević, predsjednik Odbora
Regulatorne agencije za energetiku (RAE) Crne Gore
Rast cijene električne energije za 2018. godinu realan

21.

SNABDIJEVANJE

OJ Kolašin
Rezultati naplate izuzetno dobri

24.

OBJEKTIV

Otpad "guši" Perućicu

25.

PREDSTAVLJAMO

Pogon za dopremu uglja TE "Pljevlja"
I u najtežim uslovima sve besprekorno funkcioniše

26.

CRNA GORA

27.

AKTUELNOSTI

Nove publikacije EPCG
Brošure o proizvodnim objektima

29.

AKTUELNOSTI

Vladin projekat
Nova generacija visokoškola na stručnom
osposobljavanju u EPCG

30.

STRUČNI PRILOG

Postavka optimizacionog problema
Optimizacija rada proizvodnih objekata
elektroprivrede crne gore

31.

34. REGION

34.

36. SVIJET

36.

OSVRT

EPCG iz ugla dugogodišnjeg novinara
lista "Elektroprivreda"
Hronika jednog vremena

38.

PREDSTAVLJAMO

Ivana Čalić, operater na šalteru
OJ Snabdijevanje Nikšić
Uz osmijeh je sve ljepše

39.

PUTOPIŠNA REPORTAŽA

40.

RUŠEVINE ČUDESNE MOĆI (III dio)

IN MEMORIAM

43.

MUDRE MISLI

AKTUELNOSTI

XVIII VANREDNA SKUPŠTINA AKCIONARA EPCG

POVOLJNIJOM CIJENOM UGLJA DO
UŠTEDE OD 5 MILIONA

Miodrag Vuković

Detalj sa Skupštine akcionara

Na XVIII Vanrednoj Skupštini, koja je održana 31. januara u aneks sali upravne zgrade EPCG, akcionari Elektroprivrede usvojili su predlog petogodišnjeg ugovora o prodaji uglja iz Rudnika uglja za potrebe Termoelektrane "Pljevlja".

Ovim ugovorom, koji će važiti od 1. aprila ove do 31. decembra 2022. godine i usaglašen je na nivou menadžmenta ove dvije kompanije, predviđeno je da se ugalj isporučuje EPCG po cijeni od 24 eura po toni.

Ugalj za potrebe rada TE "Pljevlja" i njegova minimalna količina će godišnje iznositi 1,4 miliona tona, što je na mjesečnom nivou oko 116.666 tona garantovane donje prosječne toplotne moći od 9.211 kilodžula po kilogramu.

Predsjednik Odbora direktora EPCG AD Nikšić, Đoko Krivokapić, obračunajući se prisutnim akcionarima istakao je da je EPCG, kao ozbiljna kompanija, pregovora sa čelnim ljudima Rudnika u Pljev-

ljima došla do najoptimalnijeg ugovora za obje kompanije.

- Odnos između TE "Pljevlja" i Rudnika je u posljednjem periodu funkcionisao jako dobro, tako da očekujemo da se takav trend nastavi i u narednom periodu. I ovaj petogodišnji ugovor usmjeren je u cilju budućeg dobrog rada i EPCG i Rudnika uglja, a time i dobrog funkcionisanja cijele privrede opštine Pljevlja.

Generalno gledajući ovim ugovorom pomažemo i ostvarenje Energetskog bilansa koji je usvojila Vlada Crne Gore. Mi ovim ugovorom štitimo prvenstveno interese EPCG, jer i ako u narednom periodu naša kompanija postane i većinski vlasnik Rudnika, trudićemo se da oba subjekta nastave da posluju na tržišnim osnovama – kazao je Đoko Krivokapić.

Izvršni direktor EPCG, Igor Noveljić, rekao je da ovim ugovorom, koji je najpovoljniji u posljednjoj deceniji, mi prvenstveno obezbjeđujemo kontinuitet u proizvodnji u TE "Pljevlja".

- Ovo je posebno bitno, jer smo svjedoci da je prošla, 2017. godina, bila izuzetno sušna i time nepovoljna za rad hidroelektrana. Na ovaj način možemo računati na dobru proizvodnju iz TE "Pljevlja" u budućem periodu. Ugovor koji usvajamo na ovoj vanrednoj Skupštini akcionara naše kompanije po mom mišljenju je dobar i pozitivan i za EPCG i za Rudnik uglja u Pljevljima, jer je on temelj za naredne planove proizvodnje za oba pomenuta privredna subjekta – naglasio je Igor Noveljić.

Zbog izuzetnog značaja ovog ugovora i hitnosti njegovog donošenja menadžment je formirao posebnu radnu grupu, koja je vodila pregovore sa odgovornima iz Rudnika uglja. U timu iz EPCG, između ostalih, su bili finansijski direktor, Branislav Pejović, direktor proizvodnje, Luka Jovanović i direktor Direkcije za pravne poslove, Željko Čorić.

- Sa menadžmentom Rudnika uglja usaglasili smo ugovorne uslove za obje kompanije. Novi ugovor u većini članova je sličan sa prethodnim ugovorom, a urađen je uz saglasnost relevantnih bankarskih ustanova. U mnogim segmentima značajno je unapređen i štiti interese EPCG. Ugovorom su usaglašene količine koje su u potpunosti u skladu sa usvojenim Energetskim bilansom za tekuću godinu. Što se tiče ugovorene cijene uglja, koja je najniža u posljednjoj deceniji i iznosi 24 eura, možemo konstatovati da je ona izuzetno povoljna za našu kompaniju. Podsjetiti da je od 2010. godine, od kada je regulator (RAE) prestao da reguliše cijenu uglja za TE "Pljevlja" koju isporučuje Rudnik uglja Pljevlja, cijena od tadašnjih 26,65 eura po toni bila aktualna nekoliko godina. U prošloj godini cijena je bila 24,5 eura po isporučenoj toni uglja. Nova bazna cijena ugovorena je na 24 eura, s tim da ukoliko dođe do oscilacija cijena električne energije na tržištu u iznosu većem

AKTUELNOSTI

od 10 odsto predviđeno je da se nanovo usaglašava aktuelna cijena uglja – naglašava Željko Čorić.

- Mogu slobodno istaći da na osnovu ovakvog ugovora naša kompanija stvara uštedu, koja će u periodu od pet godina

iznositi oko 5 milion eura, što za EPCG predstavlja bitnu stavku. Takođe, u ugovoru smo zaštićeni od svih rizika, kao i u slučaju eventualno većih promjena cijene električne energije na tržištu tj. relevantnoj berzi – dodaje na kraju Čorić.

AKTUELNOSTI

ŠEST PONUDA ZA IZRADU IDEJNOG PROJEKTA EKOLOŠKE REKONSTRUKCIJE TE "PLJEVLJA"

U EPCG su u ponedjeljak, 12. februara, otvorene ponude na tenderu za nabavku usluge koja podrazumijeva izradu idejnog projekta ekološke rekonstrukcije prvog bloka Termoelektrane "Pljevlja". Na tender se prijavilo šest ponuđača a EPCG će u narednom periodu pristupiti njihovoj evaluaciji.

Ime ponuđača	Sjedište ponuđača
Zajednička ponuda: Škoda Praha a.s. i Škoda Praha Invest s.r.o	Prag, Češka Republika
Grupa ponuđača: Institut IGH d.d., Zarubezhen-ergoprojekt d.d. i CAU – "Centar za arhitektutu i urbanizam d.o.o.	Zagreb Hrvatska
Steag Energy Services GmbH	Essen, Njemačka
Grupa ponuđača: Institut za građevinstvo d.o.o. i Institut za istraživanja i projektovanja u privredi d.o.o. Beograd	Podgorica, Crna Gora
Konzorcijum "EKONERG – NIK COM-ESOTECH"	Zagreb Hrvatska
VPC GmbH	Vetschau/Spreewald, Njemačka

EPCG je 25. decembra 2017. godine raspisala tender za izbor kompanije za izradu idejnog projekta, a shodno tehničkim specifikacijama vrijednost tendera iznosi 900 hiljada eura sa PDV-om. Izvođenju radova na ekološkoj rekonstrukciji, vrijednoj 40 miliona eura, prethodi faza izrade Idejnog projekta koji će definisati najbolje potrebna tehnološka rješenja za ekološku rekonstrukciju Bloka I TE „Pljevlja“. Plan je da se poslije odabira kompanije i izrade idejnog projekta, izvrši izbor izvođača i opreme koja će se instalirati u periodu od oko tri godine. Plan je da se projekat ekološke rekonstrukcije završi do 2021. godine, a uključuje, između ostalog, izgradnju sistema za odsumporavanje, denitrifikaciju, unaprijedjenje rada elektrofilterskog posrojenja, izgradnju sistema otpadnih voda i rekonstrukciju sistema transporta nus produkata sagorijevanja, kao i izgradnju toplotne stanice kao dijela projekta toplifikacije Pljevalja.

SLAVOLJUB POPADIĆ, IZVRŠNI DIREKTOR RUDNIKA UGLJA PLJEVLJA

UGOVOR DOPRINOSI STABILNOM POSLOVANJU

Marko Burić

Slavoljub Popadić

Izvršni direktor Rudnika uglja Pljevlja, Slavoljub Popadić, istakao je za naš list da je potpisivanje petogodišnjeg Ugovora o kupoprodaji uglja od posebnog značaja za dalju stabilnost poslovanja Rudnika i sprovođenje započetih aktivnosti na optimizaciji troškova proizvodnje.

- Činjenice da je proizvodnja Rudnika u procentu od preko 95% usmjerena za potrebe EPCG, a da u istom ili većem procentu EPCG kupuje uglj od Rudnika za potrebe TE "Pljevlja", same po sebi govore o uzajamnoj povezanosti ova dva privredna subjekta i logici da se kroz dobru sinhronizaciju zajedničkih aktivnosti unaprijedi poslovanje i jednog i drugog. Potpisivanjem ovog ugovora će se upravo to postići. Rudnik će na bazi predikcije stabilnih petogodišnjih prihoda ući u novi investicioni ciklus, kroz koji će obnoviti dio neophodne mehanizacije i rudarske infrastrukture, što će omogućiti smanjenje troškova proizvodnje i stvaranje pretpostavki za povoljniju cijenu uglja. Ne manje važno je i da će TE "Pljevlja" u kontinuitetu imati stabilnog snabdjevača, jer bi se nastavljanjem višegodišnje prakse potpisivanja kratkoročnih ugovora, nastavilo sa iscrpljivanjem Rudnika, što bi u krajnjem moglo rezultirati zastojima u isporuci uglja - dodao je Popadić.

AKTUELNOSTI

POTPISAN UGOVOR O IZRADI INVESTICIONO-TEHNIČKE DOKUMENTACIJE ZA POTREBE HE „KOMARNICA“

POSLO VRIJEDAN PREKO 1,6 MILIONA EURA

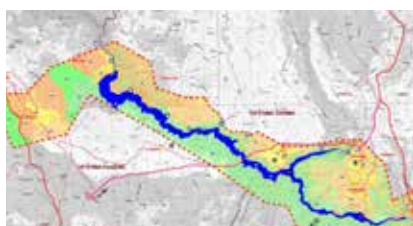
Nikola Vukotić

Mitar Vučković

Predstavnici Elektroprivrede Crne Gore i grupe ponuđača- Instituta za vodoprivredu „Jaroslav Černi“ a.d. i Energoprojekta Hidroinženjering a.d. potpisali, 1. februara ove godine, Ugovor o izradi Idejnog projekta sa Studijom opravdanosti i Elaboratom o procjeni uticaja na životnu sredinu buduće HE „Komarnica“.

Ugovorom koji je proizvod iscrpnih i konstruktivnih pregovora uz puno uvažavanje Odluke Odbora direktora EPCG od 3.jula 2017.godine, predstavnici Instituta za vodoprivredu „Jaroslav Černi“ a.d. i kompanije Energoprojekt-Hidroinženjering a.d. obavezali su se da Idejni projekat sa pratećom dokumentacijom za potrebe izgradnje HE „Komarnica“ izrade za 15 mjeseci. Ugovoreni rok ne podrazumijeva vrijeme potrebno za usvajanje Detaljnog prostornog plana, odobrenje strateške procjene uticaja na životnu sredinu i dobijanje saglasnosti na Elaborat za procjenu uticaja na životnu sredinu.

Posao je vrijedan preko 1,6 miliona eura sa uračunatim PDV-om, a realizovaće se u dvije faze.

Hidroenergetski sistem „Komarnica“
zahvatiće teritoriju dvije opštine

Prva faza, za koju je potrebno najviše osam mjeseci, podrazumijeva izradu optimizacione analize i potrebnih podloga, dok će u okviru druge biti izrađen Idejni projekat, Studija opravdanosti i Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Optimizacione analize, prema riječima menadžera projekta, Nikole Vukotića, iz Direkcije za razvoj i inženjering EPCG, treba da riješe sva dispoziciona pitanja brane, odrede radne performanse i ekonomske pokazatelje hidroelektrane i pratećih objekata, akumulaciju, kao i da sagledaju uticaj objekata na okruženje, dok će se Idejnim projektom, kaže Vukotić, završiti proces izbora optimalne varijante hidroelektrane i donijeti definitivna i jednoznačna odluka kako o samoj hidroelektrani, tako i o svim pratećim objektima.

-Pored toga, Elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu će sagledati sve potencijalne uticaje zahvata na životnu sredinu i dati mjere smanjenja negativnog uticaja u skladu sa kojima će biti izgrađena HE „Komarnica“, a predviđen je i monitoring uticaja na životnu sredinu koji će se sprovesti nakon puštanja u rad HE „Komarnica“, navodi Vukotić.

Podsjećanja radi, projekat HE „Komarnica“ realizuje se shodno Ugovoru o dugoročnoj poslovno-tehničkoj saradnji Elektroprivrede Crne Gore i Elektroprivrede Srbije, pri čemu je obaveza naše kompanije da obezbijedi 51 odsto potrebnih finansijskih sredstava. Izgradnja HE „Komarnica“, inače, predviđena je Strategijom razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine-Bijela knjiga (2014.) i Nacionalnom strategijom održivog razvoja

Crne Gore do 2030. godine (2016.).

Studijom alternativnih rješenja profila brane „Komarnica“, koju je 1988.godine izradio Elektroprojekt iz Ljubljane, na profilu Lonci, oko 45 kilometara uzvodno od HE „Piva“, predviđena je izgradnja hidroelektrane instalisane snage 168 MW (2x84MW), sa ukupnom godišnjom proizvodnjom od 231,8 GWh električne energije. Procijenjeno je da bi izgradnja HE „Komarnica“ sa pratećim objektima koštala 183 miliona eura.

-Preciznija cijena izgradnje kao i tehničke karakteristike HE „Komarnica“ sa pratećim objektima biće potvrđeni po završetku i usvajanju Idejnog projekta i Studije opravdanosti. Izradom Idejnog projekta sa Studijom opravdanosti i Elaboratom o procjeni uticaja na životnu sredinu HE „Komarnica“, biće jednoznačno utvrđeno tehno-ekonomski i ekološki prihvatljivo rješenje hidroelektrane „Komarnica“ sa branom i pripadajućom akumulacijom, pojašnjava menadžer projekta, Nikola Vukotić.

Profil Lonci- lokacija buduće
HE „Komarnica“

INTERVJU

DARKO KRIVOKAPIĆ, IZVRŠNI RUKOVODILAC DIREKCIJE ZA UPRAVLJANJE ENERGIJOM

SUŠA SMANJILA PROIZVODNJU U HIDROELEKTRANAMA U 2017. GODINI

Marko Burić

Darko Krivokapić

Prošlu godinu karakteriše veoma niska hidroproizvodnja, TE "Pljevlja" održala stabilnost elektroenergetskog sistema.

Kakvi su proizvodni rezultati EPCG u 2017. godini?

U 2017. godini naše tri velike elektrane su ukupno proizvele 2.187 GWh električne energije, što je 786 GWh manje od plana. TE "Pljevlja" je proizvela 1.265 GWh, što je 3 % niže od plana, dok su hidroelektrane "Perućica" i "Piva" proizvele ukupno 922 GWh tj. 55% od planirane proizvodnje. Kao što se vidi, 2017. godinu karakteriše veoma niska hidroproizvodnja, a sve zbog veoma velike suše. Kada bi posmatrali ukupnu količinu padavina za dvanaest mjeseci 2017. godine na slivnom području rijeke Zete - 1597 lit/m2 ili 80% od prosjeka, na prvi pogled bi se moglo zaključiti da godina i nije bila tako sušna, ali treba imati u vidu činjenicu, da je tokom decembra 2017. godine na teritoriji Nikšića ukupno palo 489 lit/m2 vodenog taloga, što je 250 lit/m2 više od višegodišnjeg prosjeka. Potvrda ovakve situacije je i ostvarena proizvodnja u HE Perućica, koja je tokom decembra bila cca 200 GWh električne energije, što je 36 % ukupne godišnje proizvodnje (sve iz dotoka).

Interesanat je podatak, da u dvije uzastopne godine tokom decembra imamo dva ekstrema vezana za količinu padavina: XII 2016. - 0 lit/m2; XII 2017. - 489 lit/m2.

Loša hidrologija je imala presudan uticaj na slabiji rezultat hidroelektrana, ali je stabilnost elektroenergetskog sistema održala TE "Pljevlja"?

Posmatrajući prošlu godinu, i pored kapitalnog remonta agregata u HE Piva, kao i redovnih remonata, suša je glavni razlog što je proizvodnja iz hidroelektrana podbacila, i u sumi je 55 % od planirane proizvodnje.

TE "Pljevlja" je bila okosnica proizvodnje, naročito ako imamo u vidu da smo tokom 2017. godine imali dvije ekstremne situacije - veoma hladnu zimu i veoma toplo ljeto, kada je potrošnja bila daleko iznad plana. Naročito, svi se sjećamo januara 2017. godine - interesantni su podaci da je temperaturna razlika između januara 2017. i januara 2018. oko 30 °C, dok je razlika cijena električne energije na berzama za iste mjesece bila 70-100 €/MWh.

Loša hidrologija uticala je i na cijene električne energije na berzi. Kako se EPCG snašla u toj situaciji, koliko smo bili aktivni na berzama?

Moram reći da je 2017. godina po mnogo čemu bila specifična i nepredvidiva - meteo uslovi, hidrološke prilike, kretanja cijena. Fjučersi sa kraja 2016. godine, ukazivali su da će band za 2017. godinu biti na nivou 38,00 €/MWh, a ostvarenje je na nivou 50,35 €/MWh. Situacija, da imamo godinu u kojoj je proizvodnja iz hidroelektrana podbacila i koju je karakterisala i veća potrošnja, uslovlila je da se u Direkciji za upravljanje energijom

bavimo najviše kupovinom električne energije, pa je tokom 2017. godine kupljeno 1.164 GWh, dok je za isti period prodato 379 GWh.

Osim, direktne trgovine (bilateralni ugovori) sa partnerima, EPCG je prisutna preko posrednika na tri berze - SEEPEX (Srbija), HUPX (Mađarska) i BSP (Slovenija). Tokom 2017. godine promet EPCG na berzama električne energije je 460 GWh - za prodaju 88 GWh, za kupovinu 372 GWh.

Šta očekujete od 2018. godine, smatrate li da će EPCG ostvariti planirane rezultate?

Ako se dan po jutru poznaje, mišljenja sam da će 2018. godina biti bar na nivou Bilansnog plana. Hidrološke prilike tokom decembra 2017. godine popravile su nivoe naših akumulacija, pa je situacija nešto bolja ako upoređujemo sa Bilansom. Proizvodne jedinice su spremne, što nam daje za pravo, da smo optimisti kada je u pitanju 2018. godina.

REGION - PROIZVODNI REZULTATI U 2017.

ZAHVALJUJUĆI TERMoeLEKTRANAMA U EPS-U ZADOVOLJNI REZULTATIMA

Loša hidrologija u 2017. godini nije zaobišla ni Srbiju. Ipak, kako je naveo ministar rudarstva i energetike, Aleksandar Antić, "s ogromnom energijom i posvećenošću posebno u termo-sektoru to smo uspjeli da nadoknadimo i obezbijedimo svu neophodnu količinu za srpsku privredu i građane".

U Kolubari i na kopu Drmno u Kostolcu je u 2017. proizvedeno nešto više od 39 miliona tona uglja, što je za četiri odsto više nego 2016. To je drugi najbolji rezultat u istoriji EPS-a. Antić je ukazao da je to omogućilo da ukupan energetska sistem bude stabilan.

Termoelektrane i hidroelektrane EPS-a proizvele su 34,02 milijardi kilovat-sati električne energije u 2017. Proizvodnja u termoelektranama iznosila je 24,25 milijardi kWh, a rekordni rezultat zabilježen je u Kostolcu.

ekapija.com, rts

HEP: RAST TROŠKOVA POSLOVANJA ZBOG LOŠE HIDROLOGIJE

U izvještaju hrvatskog HEP-a za prvih pola godine 2017. godine navodi se da je u hidroelektranama proizvedeno 2,4 TWh električne energije, što je 32% manje u odnosu na prvo polugodište 2016.

- Uslijed nepovoljne hidrologije i većeg snabijevanja električnom energijom na domaćem i stranom tržištu, povećana je nabavka električne energije na tržištu za 590 Gwh, ili 20%, i proizvodnja u termoelektranama za 387 Gwh, 24%, što je uticalo na rast troškova poslovanja - navodi se u izvještaju HEP grupe.

energetika.ba

POSljedICE SUŠE: BIH POSTALA VELIKI UVOZNIK

Od zemlje koja je donedavno izvozila struju, BiH je postala veliki uvoznik. Milionska sredstva su izdvojena za kupovinu električne energije iz inostranstva.

- U normalnim okolnostima BiH je zapravo bila jedini regionalni izvoznik električne energije, ali je udvostručila uvoz na oko 75 miliona eura u prvih 6 mjeseci prošle godine - piše Rojters.

Pored toga, BiH je zbog nedostatka električne energije morala uvoziti i ugalj u istom periodu. U ovu svrhu potrošeno je čak 150 miliona eura od početka godine.

Hidroelektrane na Balkanu su podbacile u proizvodnji, što je dovelo do rasta cijene od 30 odsto.

Albanija se skoro u potpunosti oslanja na

hidroenergiju. U BiH ova vrsta proizvodnje električne energije pokriva 50 odsto potreba, a u Hrvatskoj i Sloveniji 40 odsto.

Albanija je samo za jedan mjesec tokom prošlog ljeta potrošila skoro 30 miliona eura na uvoz struje.

Elektroprivreda BiH zabilježila je finansijski gubitak u prvoj polovini ove godine, što se nije desilo u proteklih pet godina.

Prošla godina je bila izuzetno teška za poslovanje "Elektroprivrede RS", zbog čega je morala da posegne za pet miliona eura kredita kako bi platila dospelje obaveze. To je potvrdio i predstavnik državnog kapitala u ovom preduzeću i ministar industrije, energetike i rudarstva Petar Đokić.

- Ova godina, nakon 70 godina, je bila katastrofalna hidrološki, što se odrazilo na poslovanje. Tu je bio i remont Termoelektrane "Ugljevik". Zato je ta situacija dovela do toga da je period prestanka njenog rada uticao na finansijsko stanje. Kada samo jedna termoelektrana ne radi, dnevno imamo gubitak od pola miliona maraka - objašnjava Đokić.

Istovremeno iz "Elektroprivrede RS" saopštavaju da su prevazišli period nezapamćeno loše hidrologije, pa su u pogonu sve tri hidroelektrane, a u punom kapacitetu su angažovane i termoelektrane Gacko i Ugljevik.

Ovakvoj situaciji doprinijele su kišne padavine u decembru, kojih je najviše bilo u slivu Trebišnjice.

Prosječni dotoci u akumulaciju Bileća su bili oko 300 metara kubnih u sekundi, a u akumulaciji Trebinje 100 metara kubnih u sekundi.

trebinjelive.info; elektroenergetika.info

INTERVJU

DRAGOMIR BLAGOJEVIĆ, DIREKTOR HE PIVA O ODRADENIM REMONTNIM RADOVIMA NA AGREGATU A1

PRODUŽEN “ŽIVOTNI VIJEK” I OBEZBJEĐEN VISOK STEPEN POGONSKE SPREMNOSTI

Dragomir Blagojević

Miodrag Vuković

Okončani su radovi na kapitalnom remontu agregata A1 u HE „Piva“.

Kada se mogu očekivati efekti odrađenih radova i da li je utvrđen probni period rada pomenutog agregata?

U toku četrdesetogodišnjeg eksploatacionog perioda, osim redovnih aktivnosti održavanja, na turbinskoj opremi agregata A1 nijesu vršene veće remonte aktivnosti, pa je došlo do funkcionalne istrošenosti statičkih i rotirajućih dijelova.

Upoređivanjem rezultata ispitivanja koja su obavljena 2009. i 2014. godine, ustanovljeno je da je došlo do promjene nekih parametara agregata, kao što su povećanje vibracija na turbinskom ležaju, turbinskom poklopcu i statorskom paketu i povećanje parcijalnih praznjenja na namotaju statora.

Na osnovu rezultata ispitivanja, radnih parametara i uočenih problema u toku eksploatacije, agregat A1 je ocijenjen nepouzdanim i nije se mogla garantovati njegova pogonska spremnost i sigurnost u budućem periodu. Iz pomenutih razloga, bilo je potrebno uraditi kapitalni remont agregata, u kojem će se zamijeniti istrošeni i nefunkcionalni dijelovi, otkloniti uzroci povećanih vi-

bracija i smanjiti njihove vrijednosti na dozvoljeni nivo.

Na početku remonta, prije demontažnih radova, izvršena je kontrola agregata i mjerenja u radnim uslovima. Cilj mjerenja je bio upoređivanje rezultata sa rezultatima prethodnih mjerenja i utvrđivanje stanja agregata. Razlozi na osnovu kojih je donešena odluka o kapitalnom remontu pokazali su se nakon demontaže potpuno opravdanim. To se prvenstveno odnosi na nekoliko kritičnih elemenata agregata, koji su daljom eksploatacijom mogli izazvati havarijska oštećenja.

Nakon završenih remontnih radova izvršena su kontrolna mjerenja. Kakve rezultate su ova mjerenja pokazala?

Preliminarni rezultati pokazuju da su parametri rada agregata u okviru vrijednosti zahtijevanih tenderskom dokumentacijom.

Cilj remonta je bio produženje “životnog vijeka” agregata i obezbjeđenje visokog stepena njegove pogonske spremnosti i sigurnosti u narednom periodu. Ukupni efekti odrađenih remontnih radova će se pokazati u budućem periodu eksploatacije. Poslije izvedenih remontnih radova i sprovedenih završnih ispitivanja, započeo je

probni pogon agregata, koji je u skladu sa ugovorom, iznosio 240 radnih sati.

U probnom pogonu agregatom je upravljalo osoblje hidroelektrane, pod nadzorom osoblja izvođača. Za vrijeme probnog perioda nije bilo nikakvih problema u radu agregata. Sada se agregat nalazi u garantnom periodu, koji je utvrđen ugovorom. Garantni period iznosi 24 mjeseca od puštanja agregata u rad.

Poslovi su obavljani angažovanjem sopstvenih kadrova uz podršku konzorcijuma firme Ethos Energy i ZRE Gdansk iz Poljske. Kako bi ukratko opisali tok ovih kapitalnih radova i koji su konkretno poslovi obavljeni?

INTERVJU

Detalj sa remonta agregata A1

Remontni radovi na agregatu su razdvojeni na: radove na generatoru i radove na turbinskoj opremi. Dio radova je obavljen u hidroelektrani, a dio u fabrici izvođača (fabrička reparacija starih i izrada novih djelova).

Na generatoru su izvedeni sljedeći radovi: zamjena izolacionih spojeva između segmenata paketa statora, rekonstrukcija uvida struje u rotor, obrada ležajnog zvona i nosećeg prstena, zamjena kliznih kolutova i preizolacija šinskog razvoda, ispitivanje ležajeva i njihova obrada, ukrućenje namotaja statora, popravka i ispitivanje izolacionih sistema statora i rotora.

Da bi se izvršila zamjena izolacionih spojeva između segmenata paketa statora i time eliminisale povećane vibracije, bilo je potrebno demontirati kružne šinske veze namotaja statora, izvršiti rasklinjavanje dijela statorskog namotaja, razbiti izolacione kape i demontirati i izvaditi određeni broj štapova.

Radovi na statoru su obavljeni u hidroelektrani, dok su: ležajno zvono, segmenti ležajeva, štapovi koji su bili izvađeni i klizni kolutovi reparirani u fabrici izvođača. Uvod struje u rotor je izrađen na osnovu novog konstruktivnog rješenja, koje je ponudio izvođač.

Na turbinskoj opremi su ugrađene nove lopatice sprovednog aparata od ner-

đajućeg materijala, sa modifikacijom njihovog hidrauličnog oblika na mjestu prelaza lista lopatice u gornji rukavac i promjenom oblika donjeg rukavca. Isporučena je i ugrađena nova turbinska brtva, sa nadzorom njene istrošenosti, kao i novi turbinski poklopac sa kompletnim vijčanim materijalom.

Radno kolo turbine je u fabrici ispitano, reparirano i izvršeno je njegovo dinamičko balansiranje, zajedno sa poklopcem i kapom radnog kola, na nominalnom broju obrtaja.

Gornji i donji obroč sprovednog aparata su reparirani u fabrici i na njima su zamijenjene turbinske obloge, ugrađeni novi samopodmazujući ležajevi za gornji i donji rukavac lopatice sprovednog aparata, zamijenjeni labirinti, izvršeno

pjeskarenje i antikorozivna zaštita i zamijenjen kompletan vijčani materijal.

U kapitalni remont uložena su značajna sredstva. Da li postoje planovi za iste ili slične projekte na ostalim pogonskim agregatima u HE "Piva"?

Nakon uspješno završenog remonta agregata A1, a u cilju produženja životnog vijeka preostala dva agregata, te obezbjeđenja visokog stepena pogonske spremnosti i sigurnosti u narednom periodu, HE "Piva" planira da izvede i njihove kapitalne remonte.

Prema planu, u toku 2018. godine bi trebao da se raspiše javni poziv i izabere izvođač radova za kapitalni remont agregata A2. U toku ove godine planirana je i fabrikacija dijela opreme, a radovi bi se izvodili tokom 2019. godine.

Takođe je planirano da se 2020. godine raspiše javni poziv za kapitalni remont agregata A3, a radovi bi se obavljali u toku 2021. godine.

Sve ovo što je odrađeno na agregatu A1 u kapitalnom remontu, planirano je da se odradi i na ostala dva agregata. Dodatno je planirana i reparacija rotora ovih agregata. Posljednjih godina uočeno je da dolazi do pomjeranja izolacionih okvira na polovima rotora, što je posljedica starenja izolacije. Zbog toga je planirano da se na ova dva agregata izvrši i preizolacija namotaja rotora.

SNABDIJEVANJE

AKCIJA PODIJELIMO TERET 5 OPRAVDALA OČEKIVANJA

POTPISANO PREKO 12 HILJADA SPORAZUMA

Marko Burić

Dobri rezultati svih akcija FC Snabdijevanje, koje su pokrenute prošle godine. Rekordan broj članova Zlatnog tima i odlični rezultati naplate. Za ostalu potrošnju spremna nikad povoljnija ponuda za otplatu duga.

EPCG je nastavila sa dobrom praksom i ponovo omogućila kupcima iz kategorije domaćinstva da dug za utrošenu električnu energiju izmire po povoljnim uslovima. Akcija Podijelimo teret 5 koja je počela 1. novembra, trebalo je da traje do kraja prošle godine, ali je zbog velikog interesovanja kupaca produžena do 31. januara. Rukovodilac Sektora za operativne poslove u FC Snabdijevanje, Miloš Bigović, istakao je da je akcija u potpunosti opravdala očekivanja.

- Sama činjenica da smo period trajanja akcije Podijelimo teret 5, usled interesovanja kupaca, produžili do 31.01.2018. godine, ukazuje na njenu opravdanost. Za vrijeme trajanja akcije 12.420 kupaca je prepoznalo povoljnosti koje im je EPCG ponudila u otplati duga. Oni su potpisali Sporazum o izvršavanju obaveza, a čak devet i po hiljada kupaca je nastavilo da otplaćuje dug po povoljnim uslovima, odnosno riječ je o kupcima koji su imali potpisane sporazume u okviru akcije Podijelimo teret. I struktura duga kod potpisanih sporazuma ukazuje na opravdanost akcije i zainteresovanost kupaca da na ovaj način izmire svoj zaostali dug. Povoljnosti koje nudi potpisivanje sporazuma iskoristilo je skoro 11 hiljada kupaca koji imaju dug preko 440 eura, od

Miloš Bigović

čega je oko osam hiljada domaćinstava sa dugom preko 1.000 eura. Zadovoljni smo rezultatima ove akcije, podaci koje sam iznio potvrđuju da su kupci prepoznali i iskoristili povoljnosti koje im je EPCG ponudila za otplatu duga - rekao je Bigović.

EPCG je krajem godine pokrenula nagradnu igru, kao i kampanju za redovne platiše za ulazak u Zlatni tim. Posljednjeg dana u januaru napravljen je presjek i formiran Zlatni tim a rezultati su više nego dobri.

- Imamo rekordan broj članova Zlatnog tima - čak 187.962 kupaca. Oni posljednjeg dana januara nijesu imali dug za utrošenu električnu energiju i ostvarili su popust na vrijednost obračunate aktivne energije od 13 odsto, a samim tim su stekli i pravo da učestvuju u nagrad-

noj igri "Zlatni tim, nagrade i popusti" sa bogatim nagradnim fondom. Moram istaći da je shodno Odluci Odbora direktora EPCG, a na bazi prijedloga menadžmenta, iznos visine popusta koji će članovi Zlatnog tima ubuduće ostvarivati, povećan sa 10% na 13% na obračunatu aktivnu energiju. U Podgorici ima najviše članova Zlatnog tima (59.172), zatim slijede Bar (17.231), Nikšić (16.633) i Herceg Novi (16.204) - dodao je naš sagovornik.

Podijelimo teret 5 i kampanja "Zlatni tim, nagrade i popusti" doprinijeli su da Snabdijevanje 2017. godinu završi sa odličnim rezultatima, ali da u istom duhu započne i 2018.

- U prošloj, 2017 godini, FC Snabdijevanje je kupcima na distributivnom nivou fakturisala i ispostavila računa u vrijed-

SNABDIJEVANJE

nosti 226 miliona eura, što je od 2009 godine, rekordan iznos. U istom periodu od distributivnih kupaca naplaćeno je preko 232 miliona eura, odnosno ostvareni stepen naplate (po planu naplate) iznosi 102,7%, što je za 3,7% više nego što je bilo predviđeno Biznis planom za 2017 godinu. Navedeni podaci ukazuju da je za nama bila uspješna godina i da su sprovedene poslovne aktivnosti u 2017. godini doprinijele da ukupna potraživanja za električnu energiju od distributivnih kupaca na 31.12.2017. godine budu manja za oko 6 miliona nego na isti presječni datum 2016 godine. Napomenuo bih da je, u odnosu na 2016. godinu, za utrošenu električnu energiju distributivnim kupcima fakturisano oko 12 miliona eura više a da je za oko 9 miliona eura naplaćeno više nego u istoj uporednoj godinu.

Pozitivan trend sa naplatom potraživanja nastavio se i na startu 2018. Stepennaplate u januaru iznosi 91,1%, što je najbolji rezultat koji je ostvaren u prvom mjesecu u godini. Naplaćeno je 700 hiljada eura više nego u januaru prethodne godine.

- Očekujemo da ćemo i u 2018 godini nastaviti sa dobrim rezultatima i da ćemo i ove godine ostvariti planirani stepen naplate koji je predviđen Biznis planom EPCG, odnosno da ćemo nadmašiti planirani stepen naplate od 99%. Dodao bih da smo ovakve rezultate u najvećoj mjeri ostvarili i zahvaljujući velikom trudu i zalaganju svih zaposlenih u FC Snabdijevanje.

Popust na vrijednost obračunate aktivne energije ne ostvaruju samo domaćinstva, već i distributivni kupci iz kategorije ostala potrošnja, koji ne pripadaju malim kupcima.

- U decembru prošle godine Odbor direktora EPCG je, na prijedlog menadžmenta, donio odluku da distributivni kupci iz kategorije ostala potrošnja-komercijalni kupci, izuzev malih

kupaca, koji na 31.01.2018. godine ne budu imali dug po osnovu računa za električnu energiju, stiču pravo, da počev od računa za januar, ostvaruju popust na obračunatu vrijednost aktivne energije u iznosu od 3%. Navedenu povoljnost je prepoznalo 7.207 kupaca i na januarskim računima im je obračunat i iskazan popust u visini od 3% na obračunatu aktivnu energiju. Iskoristio bih priliku da pozovem sve kupce koji pripadaju ovoj kategoriji da izmire svoj dug i da na taj način steknu uslove da ostvare povoljnost koja im je Odlukom Odbora direktora obezbijedena.

NIKAD POVOLJNIJA PONUDA ZA KOMERCIJALNE KUPCE

EPCG je za kupce iz kategorije ostala potrošnja pripremila još jednu povoljnost. Naime, od 1. marta komercijalni kupci moći će po povlašćenim uslovima da otplaćuju svoja dugovanja.

- Cijeneći zahtjeve kupaca i želeći da im izađemo u susret odlučili smo da, pored povoljnosti koje nudimo kupcima iz kategorije domaćinstva u otplati postojećeg duga, i komercijalnim kupcima omogućimo da dug po osnovu računa za električnu energiju otplaćuju po povoljnim uslovima. Iz tog razloga od 01.03.2018. godine pokrećemo akciju kojom će svim kupcima iz kategorije ostala potrošnja, koji po osnovu računa za električnu energiju duguju 3 i više faktura, biti omogućeno da potpišu Sporazum o izvršavanju obaveza po povoljnim uslovima.

Potpisivanjem Sporazuma kupci će ostvariti niz povoljnosti. Naime, uz plaćanje posljednje fakture i potpisivanjem Sporazuma kupci iz kategorije ostala potrošnja će u prvih 30 mjeseci trajanja protokola biti u obavezi da u 30 mjesečnih rata izmire samo 30% duga. Naravno, uz

mjesečnu ratu obaveza će im biti takođe i izmirenje tekuće fakture.

- Osim ove povoljnosti, kupcima koji budu redovno izmirivali obaveze po Sporazumima, za to vrijeme neće im se obračunavati zatezna kamata na dug koji imaju. Nakon isteka Sporazuma kupci će moći da nastave otplatu preostalog duga pod istim uslovima. Uz potpisivanje Sporazuma kupci će biti u obavezi da potpišu Ugovor o snabdijevanju. Takođe, biće obavezno i izmirenje troškova eventualno pokrenutih Prijedloga za izvršenje. Mislim da do sada nijesmo imali povoljniju ponudu za izmirenje duga za ove kupce, i da će kupci istu prepoznati i samim tim, na ovaj način po povoljnim uslovima, izmiriti dug za električnu energiju. Takođe, kupci koji imaju aktivne Sporazume mogu ih reprogramirati po navedenom modelu. Očekujemo veliko interesovanje kupaca za ovu akciju - zaključio je rukovodilac Sektora za operativne poslove.

SNABDIJEVANJE

NAGRADNA IGRA EPCG

ZLATNI TIM- POPUSTI I NAGRADE

Marko Burić

Dragan Kadić

JAVNO IZVLAČENJE 20. FEBRUARA U STUDIJU TVCG.

Elektroprivreda Crne Gore odlučila je da ponovo nagradi redovne platiše, pa je pokrenula nagradnu igru "ZLATNI TIM – POPUSTI I NAGRADE". U bazi za izvlačenje dobitnika bogatog nagradnog fonda, automatski će se naći sva domaćinstva koja 31. januara 2018. godine nijesu imala dugovanja za utrošenu električnu energiju.

- Sva domaćinstva koja su tokom januara 2018. godine platila prispjeli decembar-ski račun i nijesu imala dug po osnovu utrošene električne energije postali su novi članovi Zlatnog tima. To znači da će ostvarivati popust na energiju od 13 odsto i automatski će se naći u bazi učesnika nagradne igre. Bogat nagradni fond čine: automobil OPEL ASTRA K Enjoy (1,6 dizel, 4 vrata), dva vaučera od 1.000 eura

za putovanje po sopstvenom izboru, tri iPhone 8 64GB telefona, četiri iPad-a i pet vaučera za gorivo od po 100 eura - objavio je rukovodilac Sektora za kontakt sa kupcima, Dragan Kadić.

Sistem izvlačenja dobitnika organizovan je metodom slučajnog izbora pretplatnog broja korisnika elektronskim putem. Nakon pritiska na taster, na ekranu će se pojaviti pretplatni broj potrošača koji je dobitnik nagrade, kao i grad u kojem se pretplatni broj nalazi.

- Javno izvlačenje biće organizovano u studiju TVCG 20. februara u 9.45, a emitovano narednog dana u okviru jutarnjeg programa TVCG. Ovakav princip zastupljen je u većini nagradnih igara. Pravila definiše Agencija za igre na sreću, a tok izvlačenja pratiće komisija u čijem sastavu će se naći i predstavnik Agencije - dodao je Kadić.

Interesovanje korisnika za nagradnu igru tokom januara je bilo veliko. Veliki broj pitanja na zvaničnoj Fejsbuk stranici odnosi se upravo na angradnu igru, a slična situacija bila je u Call centru i u lokalnom Snabdijevanjima.

- U toku januara smo imali 6000 poziva više nego u odnosu na prethodni mjesec, ne mora da znači da su svi bili za nagradnu igru ali kroz razgovore sa kolegama iz OJ, stičem takav utisak da je nagradna igra probudila veliko interesovanje korisnika. Ne treba zaboraviti da osim nagrade tu je i ulazak u Zlatni tim t.j. 13% popusta. Kao i mnogo puta ranije, nagradna igra i slične aktivnosti drže pažnju korisnika na željenom nivou i samim tim rezultati, siguran sam da će biti više nego dobri. Ovo je prava uvertira za sljedeću nagradnu igru, koja je planirana za ovu godinu i koja će trajati do kraja 2018 - zaključio je Kadić.

AKTUELNOSTI

SREĐIVANJE ARHIVSKE I REGISTRATORSKE GRAĐE U EPCG

OBIMAN I
ZAHTJEVAN
PROJEKAT

Arhivska građa

Miodrag Vuković

Aktuelni menadžment Direkcije za opšte poslove, na inicijativu izvršnog rukovodioca ove Direkcije mr Olge Radović, pristupio je krajem decembra realizaciji izuzetno obimnog i zahtjevnog zadatka, sređivanja arhivske i registratorske građe u našoj kompaniji.

Direkcija za opšte poslove je shodno Zakonu o arhivskoj djelatnosti i Pravilniku o sadržini i načinu izrade liste kategorija registratorske građe i načinu odabiranja i predaje arhivske građe EPCG Državnog arhiva Crne Gore, započela aktivnosti na poslovima odabiranja arhivske građe, popisivanju bezvrijednog registratorskog materijala i markiranja registratorskih jedinica u depou zgrade u Nikšiću, kao i depovima FC Snabdijevanje u Podgorici, Spužu i Danilovgradu.

- Ovi poslovi se prvi put rade u EPCG poslije pet decenija, koordinira ih Direkcija za opšte poslove uz konsultantsku i dru-

gu podršku predstavnika svih direkcija iz EPCG koje imaju registratorsku građu, koja se godinama prikuplja u depoima arhive. Kako su dužim protekom vremena, a shodno organizacionim promjenama u našoj kompaniji, vršene izmjene i dopune organizacionih oblika, to je EPCG kao držalac i stvaralac arhivske građe, odlukom izvršnog direktora, u ovaj projekat angažovala i predstavnike svih direkcija Društva – kaže Dejan Gezović, šef Odjeljenja za administrativne poslove u Direkciji za opšte poslove.

- Radi se o obimnoj arhivskoj i registratorskoj građi koja datira još iz perioda od prije 40-50 godina. Gledano sveobuhvatno najveći dio takve građe, koji je stvaran godinama, odnosi se na finansijsku dokumentaciju, pa samim tim delegirani predstavnici Direkcije za računovodstvo i poreze Jelana Šipčić i Direkcije za finansije i platni promet Srđan Krivokapić imaju zahtjevan zadatak

da svu finansijsku dokumentaciju koja je evidentirana za izlučivanje razdvoje na pomenute direkcije. Radi se o hiljadama registratora i o rasutoj dokumentaciji. Zahtjevan posao imaće sigurno i delegirani predstavnik Direkcije za pravne poslove, a koliko posla na navedenom projektu će imati delegirani predstavnici iz ostalih direkcija prvenstveno će zavisići od pregledane arhivske građe i dokumentacije. Sve aktivnosti u vezi Projekta odvijaju se uz stuućni nadzor predstavnika Državnog arhiva Crne Gore – dodaje Gezović.

Direkcija za opšte poslove je pokrenula i inicijativu, a u završnoj fazi je i potpisivanje ugovorova uz prethodno sproveden tenderski postupak od strane Direkcije za nabavku i logistiku, da sa eksternim izvršiocima obezbijedi usluge skladištenja, čuvanja i digitalizacije arhivske građe Elektroprivrede Crne Gore. Time bi se ona skladištala i čuvala na za to adekvatnom mjestu koje obezbjeđuje optimalne uslove za preventivnu fizičku i tehničku zaštitu. Arhiva bi se na ovaj način zaštitila od oštećenja, uništenja ili nestanka, a što u dosadašnjim uslovima nije bilo moguće uraditi.

- Nakon završetka ovog projekta očekujem da ćemo imati prije svega lakši pristup relevantnoj dokumentaciji. Direkcija za opšte poslove će ubrzo uraditi i nove procedure kojim će se regulisati

Mr Olga Radović

Dejan Gezović

AKTUELNOSTI

način dostavljanja arhivske građe na čuvanje u arhivi EPCG. Time ćemo centralizovati svu arhivsku građu kompanije, koja je u ovom trenutku bila pored prostorija određenih za njeno skladištenje rasuta po mnogim kancelarijama upravne zgrade EPCG – kaže mr Olga Radović izvršni rukovodioc Direkcije za opšte poslove.

- Direkcija za opšte poslove će kod nadležne direkcije inicirati zahtjev za izradu novog Pravilnika o kancelarijskom i arhivskom poslovanju, odnosno izmjeni i dopunu postojećeg, s obzirom da je važeći pravilnik donesen davne 1992. godine. U novom pravilniku će se implementirati i postupak izrade, upotrebe i prometa elektronskih dokumenata kako bi pratili savremene tokove u ovoj oblasti – naglašava Radović.

Sastavni dio novog Pravilnika će biti i Lista registratorske građe, budući da je u postupku izmjena važeće Lista kategorije registratorske građe iz 2015. godine, kojoj je prethodila Lista registratorskog materijala sa rokovima čuvanja u Javnom elektroprivrednom preduzeću „Elektroprivreda Crne Gore“ još iz 1991. godine.

U Direkciji za opšte poslove su uvjereni da će završetkom ovog zahtjevnog projekta biti ostvaren zadati cilj, sređivanje arhivske i registratorske građe, čime bi se olakšao rad zaposlenih u ovom dijelu i poslovi vezani za arhivsku građu podigli na viši savremeni nivo.

Duško Milović, Jelena Šipčić i Srđan Krivokapić

ČLANOVI KOMISIJE O PROJEKTU

- U komisiju za popis, odabiranje i izlučivanje arhivske građe angažovan sam od strane Direkcije za opšte poslove, pa im se ovim putem zahvaljujem na ukazanom povjerenju – kaže Duško Milović administrator pisarnice.

Milović ističe da je ovo obiman posao, jer se radi po prvi put od postanka firme.

- Rad u prostorijama u kojima se nalazi dokumentacija je prilično neuslovan zbog velikih količina prašine, pa radimo sa maskama i u hiruškim rukavicama. Ekipa sa kojom obavljam ovaj odgovoran posao, kolege Jelena Šipčić, Dejan Gezović i Srđan Krivokapić su pravi profesionalci, pa vrijeme brzo prođe uz lijepu riječ, a umor se ne osjeća – zaključuje Duško Milović.

- Dosad smo izdvojili preko 1500 registratora samo iz dijela finansijskog sektora. Čeka nas još puno posla. Zanimljivo je da smo nailazili na arhivu iz 1960. godine kada su finansijski podaci u pitanju, a arhivske građe iz pravne i drugih oblasti ima i iz perioda sredine pedesetih godina prošlog vijeka – naglašava Jelena Šipčić referent za ekonomske poslove.

- Ovo je izuzetno obiman i ujedno odgovoran posao. Dobar dio, oko 70 odsto arhivske građe na koju nailazimo, vezan je finansijski dio poslovanja naše kompanije u predhodnom periodu. Nama, kao članovima tima za obavljanje ovog posla, povjerena je po mom mišljenju velika odgovornost jer radimo na procjeni i selekciji izuzetno vrijednog arhivskog materijala – ističe Srđan Krivokapić, specijalista za platni promet u zemlji.

REGISTRATORSKI MATERIJAL

Registratorski materijal čine spisi, fotografski i fonografski snimci i na drugi način sastavljeni zapisi i dokumenta, knjige i kartoteka o evidenciji tih spisa, zapisi i dokumenta, kao i mikrofilmovi o njima, primljeni i nastali u radu društvenih organa i ustanova, drugih Društava i građanskih pravnih lica, dok su od značaja za njihov tekući rad ili dok iz tog materijala nije izvršeno odabiranje arhivske građe.

Lovćen lojalnost program

Udružite osiguranja,
sakupljajte bodove
i ostvarite
do 50 % popusta

Lovćen lojalnost program jedinstvenim sistemom udruživanja osiguranja i zbrajanja bodova povezuje osiguranja, čime ostvarujete popuste na:

- osiguranja kuće/stana
- kasko osiguranja motornih vozila AK
- turistička osiguranja
- osiguranja odgovornosti...

**Više polisa osiguranja,
veća ušteda.**

Nova
osiguranja,
dvostruki bodovi

Već sa dva
osiguranja
ste u programu

www.lo.co.me

020 404 404

DRUGI PIŠU

PORTAL ANALITIKA: MINISTARKA EKONOMIJE, DRAGICA SEKULIĆ

PRIORITET EKOLOŠKA
REKONSTRUKCIJA
TE "PLJEVLJA"

Siniša Goranović

Dragica Sekulić

Ministarka ekonomije Dragica Sekulić istakla je da je u ovom trenutku prioritet ekološka rekonstrukcija prvog bloka TE "Pljevlja" i toplifikacija grada, što bi koštalo 63,6 miliona eura. Od EPCG očekuje i predlog alternativnog rješenja za gradnju drugog bloka pljevaljske termoelektrane, nakon propalog dogovora sa kompanijom Škoda Praha.

Govori da je u najavi moguća realizacija projekta izgradnje velike solarne elektrane na zemljištu u blizini Ulcinja, za šta je zainteresovano nekoliko kompanija. Radi se na pripremi tendera koji bi trebao da bude raspisan najkasnije u martu. Za ove vrste elektrana – izgrađenih na zemljištu, a ne na krovnoj konstrukciji – nijesu predviđene podsticajne mjere.

Na Možuri, gdje se već gradi vjetro-park u vrijednosti od 87 miliona eura, planira se i gradnja solarnih elektrana. Ministarstvu ekonomije su već dostavljena dva pisma namjera potencijalnih investitora zainteresovanih za izgradnju solarnih elektrana ukupne snage 2,315 MW.

Takođe je precizirala da za ovu godinu nije planirano izdavanje nijedne nove dozvole za izgradnju novih malih hidroelektrana. Biće razmotreni ranije predati zahtjevi za rekonstrukcije postojećih, ugradnju hidroelektrana na postojeće vodovodne sisteme i solarne panele. Tender za izgradnju solarnih elektrana u Ulcinju će biti raspisan najkasnije u martu, ističući da je nekoliko kompanija pokazalo inicijalno interesovanje za taj posao.

Da li je gradnja drugog bloka pljevaljske termoelektrane, nakon propalog dogovora sa Česima, i dalje prioritet tim prije

što nije bilo gradnje novih energetske izvoru u zadnjih nekoliko decenija? Da li se projekat gradnje drugog bloka može realizovati paralelno sa gradnjom autoputa Bar-Boljare, imajući u vidu stanje javnih finansija?

Ono što je prioritet u ovom trenutku jeste ekološka rekonstrukcija postojeće TE u Pljevljima i paralelno uz nju toplifikacija grada, posebno imajući u vidu ograničen režim rada termoelektrane najkasnije do 2023. godine. Poznato je da u naredne tri godine TE Pljevlja, u stanju kakvom je sada, može da radi još 20.000 sati. Ali ono što, čini se, ostavlja dilemu jeste šta nakon 2021. godine? Nakon 2021. godine mi ćemo imati rekonstruisanu termoelektanu koja će po svim ekološkim i tehnološkim standardima moći da radi narednih 20 godina. Potreban novac za ekološku rekonstrukciju, u iznosu od oko 40 miliona eura, EPCG već ima na svojim računima.

Kad je u pitanju izgradnja drugog bloka TEP, raskid ugovora sa Škomom Praha nas nije obeshrabrio, niti poremetio u namjeri da novi proizvodni objekat u Pljevljima bude izgrađen. Vrlo brzo očekujemo od EPCG predlog alternativnog rješenja za njegovu realizaciju. Nakon što utvrdimo sve neophodne tehničke, tehnološke i druge elemente vezane za novi proizvodni blok, moći ćemo da sagledamo i mogućnosti i načine njegovog finansiranja. O segmentu finansiranja ne možemo govoriti sada jer još nemamo finalni projekat pred sobom, ali ono što možemo reći u ovom trenutku jeste da ćemo itekako voditi računa da njegova realizacija ni na koji način ne poremeti stabilnost budžeta države.

Da li će toplifikacija Pljevalja prethoditi gradnji drugog bloka? Koliko novca će biti uloženo u tu svrhu i kad bi se moglo

očekivati da toplifikacija bude završena?

Paralelno sa ekološkom rekonstrukcijom TE Pljevlja biće realizovan i projekat toplifikacije grada. Jedinstvenom listom prioriteta infrastrukturnih projekata, koju je prošle godine usvojila Nacionalna investiciona komisija, procijenjeno je da ukupna vrijednost ekološke rekonstrukcije prvog bloka termoelektrane Pljevlja sa toplifikacijom grada iznosi 63,6 miliona eura.

Dakle, procijenjena vrijednost toplifikacije je nešto više od 20 miliona. Ono što je važno jeste da su budžetom EPCG obezbijedena sva potrebna sredstva za dio projekta koji se odnosi na ekološku rekonstrukciju TEP I za ovu godinu, dok će ostala potrebna sredstva za toplifikaciju biti blagovremeno obezbijedena zavisno od stvarne vrijednosti investicije.

Sama ekološka rekonstrukcija podrazumijeva i izgradnju jedne toplotne stanice, dok će finansiranje izgradnje primarne i sekundarne toplotne mreže biti realizovano u koordinaciji Vlade, Opštine Pljevlja i EPCG. Po pitanju finansiranja i onoga što će u tom dijelu biti obaveza Vlade, mi imamo dvije mogućnosti: da direktno izdvojimo sredstva iz Kapitalnog budžeta, kojim je samo za ovu godinu za te svrhe predviđeno 510.000 eura, ili da se odrekemo dijela dividende koja Vladi, kao akcionaru u EPCG, pripada na godišnjem nivou. O tome će biti donijeta odluka kad preciziramo strukturu realizacije projekta.

EPCG je u prethodnom periodu raspisala javni poziv za izradu idejnog projekta za toplifikaciju i ekološku rekonstrukciju koja podrazumijeva izradu idejnog projekta za toplifikaciju grada Pljevalja. To znači da stvaramo sve uslove da već sljedeće godi-

DRUGI PIŠU

ne uđemo u konkretnu realizaciju rekonstrukcije prvog bloka TE Pljevlja.

Na koji način Vlada planira da otkupi akcije EPCG od A2A, koja je aktivirala tzv. put opciju? Da li će se država dodatno zadužiti za 250 miliona eura, da li se u tom trenutku planira rebalans budžeta i da li se, dugoročno, planira da te akcije ostanu u vlasništvu države ili će biti ponuđene nekom novom strateškom investitoru?

Aktiviranje Put opcije znači da je A2A odlučila da svoje akcije proda državi i kupovina tih akcija je primarni korak koji ćemo da napravimo. Ono što razmatramo, i u tom cilju razgovaramo sa finansijskim institucijama, jeste brži i po Vladu povoljniji način njihovog otkupa. S obzirom na to da je Put opcijom definisan otkup akcija u sedam godišnjih rata i, u skladu sa tim, proporcionalno uvećanje vlasništva države nad akcijama, mi pokušavamo da pronađemo model otkupa po kojem bismo vlasništvo nad akcijama u EPCG mogli da steknemo odmah.

Naredni period do maja, kada je rok za uplatu prve rate, iskoristićemo da kroz razgovore sa finansijskim institucijama pronađemo najpovoljniji model takvog otkupa akcija. Dakle, fokusirani smo na to da vratimo akcije u državno vlasništvo i svi razgovori koje vodimo usmjereni su u tom pravcu. Sve ostalo za sada ostaje na nivou interesovanja određenih kompanija za poslovanje EPCG kao najznačajnije elektroenergetskog subjekta u državi.

Zašto se stimuliše gradnja malih obnovljivih izvora energije ako je Crna Gora blizu ostvarivanja nacionalnog cilja od 33% proizvedene energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji? Da li će stimulacije biti ukinute, ili svedene na minimum?

Vlada je početkom prošle godine donijela odluku o obustavljanju izdavanja energetskih dozvola za izgradnju objekata za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije (OIE), kako bi preispitala neophodnost daljeg finansijskog podsticanja njihove izgradnje. Za ovu godinu nije planirano izdavanje nijedne nove dozvole za izgradnju novih malih hidroelektrana. Biće razmotreni samo ranije predati zahtjevi za rekonstrukcije postojećih, ugradnju hidroelektrana na postojeće vodovodne sisteme i solarne panele.

Kad govorimo nacionalnom cilju od 33 odsto proizvedene energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnje energije, mi se zaključno sa 2016. godinom nalazimo na 31,7 procenata udjela obnovljivih izvora u ukupnoj finalnoj potrošnji energije. S obzirom na to da se izvještaj radi na dvogodišnjem nivou, krajem 2018. ćemo imati precizne podatke za ovu i godinu pred nama.

U međuvremenu razmatramo mogućnosti uvođenja drugačijeg sistema podsticaja od postojećeg. Fid-in tarife su odličan način da država krene u iskorišćavanje obnovljivih izvora energije, taj metod se i u Evropi pokazao najboljim za podsticanje ove vrste proizvodnje, ali smatramo da smo sada dostigli određeni nivo na kojem možemo razmišljati i o drugim vrstama podsticanja, kao što su aukcije, premije...

Takođe, ono što je u ovom trenutku u najavi je moguća realizacija projekta izgradnje velike solarne elektrane na zemljištu u blizini Ulcinja, za šta imamo veliko interesovanje nekoliko kompanija. Iz tog razloga radimo na pripremi tendera koji bi, ukoliko sve bude u skladu sa planom, trebalo da bude raspisan najkasnije u martu. Napominjem da za ove vrste elektrana – izgrađenih na zemljištu, a ne na krovnoj konstrukciji – nijesu predviđene podsticajne mjere. Ukoliko se realizuje, ovaj projekat će značajno doprinijeti procentu iskorišćenja obnovljivih izvora za proizvodnju energije i biti važan element u sistemu sigurnosti snabdijevanja svih potrošača.

Koliko je, po Vašoj ocjeni, do sada urađeno na planu energetske efikasnosti? Da li se taj posao privodi kraju što se tiče zgrada i javnih ustanova (škole, bolnice...)?

U proteklih osam godina kroz dva projekta primjene mjera energetske efikasnosti rekonstruisano je 48 obrazovnih i zdravstvenih objekata širom Crne Gore i uloženo više od 35 miliona eura. Podsjetiti ću da Ministarstvo ekonomije od 2009, odnosno 2012. godine realizuje Projekat Energetske efikasnosti u Crnoj Gori i Program energetske efikasnosti u javnim zgradama i sa njihovom implementacijom nastavlja i u ovoj godini. Za realizaciju druge faze oba programa tokom 2018. godine biće izdvojeno oko 11 miliona eura, a planirano je da u ovoj godini bude rekonstruisano i adaptirano 11 objekata. Kroz rekonstrukciju i adaptaciju značajno poboljšavamo uslove boravka u objektima, a to potvrđu-

ju ne samo izuzetno zadovoljstvo učenika, pacijenata, zaposlenih, odnosno svih koji borave u njima, već i konkretni podaci o ostvarenim uštedama električne energije. Naime, podaci sa rekonstruisanih objekata govore da je preko 60 odsto manja potreba za energijom u objektima nakon njihove rekonstrukcije.

U toku su pregovori sa Svjetskom bankom oko obezbjeđenja dodatnih sredstava u iznosu od šest miliona eura za primjenu mjera energetske efikasnosti u drugim zdravstvenim objektima. U zavisnosti od raspoloživog budžeta, dodatnih 15 do 18 zdravstvenih objekata biće energetski unaprijeđeno. Planirano je da se sa sprovođenjem ovog projekta počne sredinom 2018. godine.

Dodatno, u cilju stvaranja održivog sistema finansiranja projekata energetske efikasnosti u javnom sektoru, Ministarstvo ekonomije intenzivno radi na razvoju modela koji će omogućiti da se radovi na primjeni mjera energetske efikasnosti u drugim objektima finansiraju iz ušteda koje su ostvarene i koje ćemo ostvariti u rekonstruisanim objektima.

TE "Pljevlja"

INTERVJU

MIODRAG ČANOVIĆ, GENERALNI DIREKTOR DIREKTORATA ZA ENERGETIKU O ENERGETSKOM BILANSU ZA 2018. GODINU

BRUTO KONZUM ELEKTRIČNE ENERGIJE PLANIRAN NA 3534 GWH

Miodrag Vuković

Miodrag Čanović

Na osnovu relevantnih planskih podataka koji su Ministarstvu ekonomije dostavili energetski subjekti izrađen je Energetski bilans Crne Gore za 2018. godinu. Iz dokumenta se vidi da je planirana proizvodnja HE „Perućica“ bilansirana na 920 GWh, HE „Piva“ na 750 GWh, mHE (koje su u vlasništvu EPCG i Zeta Energy) na 19 GWh dok je proizvodnja TE „Pljevlja“ planirana na 1317 GWh. Novost posljednjih nekoliko godina u elektroenergetskom sistemu Crne Gore jesu male hidroelektrane koje su u vlasništvu koncesionara, kao i vjetroelektrane na lokalitetu Krnovo koje su u maju 2017. godine počele da proizvode električnu energiju.

Vlada Crne Gore je tokom decembra prošle godine donijela odluku o usvajanju Energetskog bilansa za 2018. godinu. Na osnovu kojih parametara se donosi ova odluka?

Zakonom o energetici utvrđeno je da godišnji Energetski bilans donosi Vlada Crne Gore najkasnije do 15. novembra tekuće godine za narednu godinu. Članom 14 Zakona utvrđeno je da se Energetski bilans sastoji od: bilansa električne energije, uglja, bilansa nafte, naftnih derivata i biogoriva, te bilansa prirodnog gasa i toplotne energije za daljinsko grijanje ili hlađenje i industrijsku upotrebu. Energetski subjekti dužni su da pripreme i dostave Ministarstvu ekonomije odgovarajuće energetske bilanse, najkasnije do 15. oktobra tekuće godine za narednu godinu.

Energetski bilans Crne Gore za 2018. godinu pripremljen je na bazi bilansa električ-

ne energije, koji je utvrdila Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić, bilansa prenosa električne energije od strane CGES-a, bilansa uglja od strane Rudnika uglja AD Pljevlja, bilansa uglja od strane Rudnika mrkog uglja doo Podgorica, kao i procijenjenog prometa naftnih derivata od strane naftnih kompanija Jugopetrol AD Kotor, Montenegro Bonus, INA Crna Gora i Energogas.

Takođe, uzete su u obzir i potrebe pojedinih privrednih subjekata. Ovdje mislim na Kombinat aluminijuma Podgorica, Željezaru Nikšić, Direkciju javnih radova, CRBC i druge, koji pojedine energente nabavljaju u sopstvenom aranžmanu putem međunarodnih tendera.

Koje su to osnovne karakteristike energetskog sektora koje bitno utiču na realizaciju energetskog bilansa?

Karakteristike energetskog sektora, koje su od bitnog značaja za realizaciju Energetskog bilansa u 2018. godini su svakako potrebe potrošača za električnom energijom koje prevazilaze proizvodne mogućnosti, kako u energiji tako i u snazi kapaciteta u određenim mjesecima tekuće godine. Te nedostajuće količine električne energije, moguće je obezbijediti kroz uvoz, jer ukupni raspoloživi prekogranični kapaciteti višestruko prevazilaze potrebe domaće potrošnje.

Neizvjesnost potrošnje KAP-a u 2018. godini je takođe faktor koji ograničava pouzdano planiranje konzuma, a samim tim i procjenu nedostajućih količina električne energije i naftnih derivata, kao i neizvjesnost buduće proizvodnje vjetroelektrana na Krnovu koja ograničava pouzdano planiranje proizvodnje električne energije.

INTERVJU

Obezbeđenje potrebnih količina svih energenata na pouzdan i vremenski adekvatan način bitan je faktor koji utiče na ukupni ekonomski razvoj Crne Gore. U tom smislu, neophodna je puna posvećenost svih energetske subjekata, korisnika i nadležnih organa, realizaciji mjera predviđenih ovim bilansom.

Da li je planirani bilans ostvaren u prošloj 2017. godini i koji su činioci uticali na njegovo ostvarenje?

Energetski bilans Crne Gore za 2017. godinu je djelimično ostvaren. Ukoliko se izvrši analiza podataka o planiranoj i ostvarenoj proizvodnji električne energije u hidroelektranama, uočava se velika razlika između ta dva parametra. U 2017. godini je proizvodnja u hidroelektranama bila poprilično niska i puno manja od planirane, prvenstveno zbog izuzetno sušne godine, kojoj smo svi bili svjedoci.

S druge strane, dio Energetskog bilansa za 2017. godinu koji se odnosi na proizvodnju i potrošnju uglja u Crnoj Gori kao i potrošnju naftnih derivata, u najvećoj mjeri je ostvaren.

Kakva su predviđanja za 2018. godinu kada je u pitanju planirana proizvodnja, razmjena, uvoz, izvoz i potrošnja električne energije?

Na osnovu relevantnih planskih podataka koji su Ministarstvu ekonomije krajem prošle godine dostavili energetski subjekti izrađen je Energetski bilans Crne Gore za 2018. godinu. Iz dokumenta se vidi da je planirana proizvodnja HE „Perućica“ bilansirana na 920 GWh, HE „Piva“ na 750 GWh, mHE (koje su u vlasništvu EPCG i Zeta Energy) na 19 GWh dok je proizvodnja TE „Pljevlja“ planirana na 1317 GWh.

Novost posljednjih nekoliko godina u elektroenergetskom sistemu Crne Gore jesu male hidroelektrane koje su u vlasništvu koncesionara kao i vjetroelektrane na lokalitetu Krnovo, koje su u maju 2017. godine počele da proizvode električnu energiju. Planirana proizvodnja ovih mHE za 2018. godinu iznosi 70 GWh, dok je ona iz vjetroelektrana bilansirana na 180 GWh.

Procentualna struktura proizvodnje električne energije za 2018. godinu iz pojedinih elektrana

Bruto konzum električne energije u Crnoj Gori za 2018. godinu planiran je na 3534 GWh, od čega je za potrebe KAP-a planirano 766 GWh, za potrebe Željezare 47 GWh, Željezničke infrastrukture 22 GWh, a sopstvena potrošnja TE „Pljevlja“ iz mreže je planirana na 19 GWh. S druge strane neto potrošnja distribucije je planirana na 2216 GWh, a gubici u distribuciji na 333 GWh, što iznosi 13 odsto u ukupnoj distributivnoj potrošnji. Gubici u prenosnoj mreži su planirani na 131 GWh.

Upoređenjem planiranih količina raspoložive električne energije i ukupnih potreba potrošnje iskazuje se nedostajuća količina u planu za 2018. godinu u iznosu od 278 GWh, ili 7.9 odsto.

Kolike su bilansom planirane količine proizvodnje uglja u Crnoj Gori u tekućoj godini?

U skladu sa postojećim planovima, proizvodnja uglja u Crnoj Gori odvija se u Rudniku uglja AD Pljevlja i u Rudniku mrkog uglja doo Podgorica. Plan proizvodnje uglja u Rudniku uglja AD Pljevlja za 2018. godinu urađen je na osnovu planiranog režima rada TE Pljevlja. U 2018. godini, planirano je da Rudnik uglja za potrebe TE „Pljevlja“, proizvede 1.460.000 tona uglja, što iznosi 98 odsto potrošnje lignita u Crnoj Gori.

Snabdijevanje potrošača naftnim derivatima u Crnoj Gori u 2018. godini vrši veći broj naftnih kompanija koje posjeduju licence za prodaju i snabdijevanje naftnim

proizvodima i gasom. Ukupan promet naftnih derivata za potrebe potrošnje u Crnoj Gori u 2018. godini planiran je u količini od 296.293,45 tona.

Najveću potrošnju energenata kada govorimo o naftnim derivatima, sa tendencijom daljeg rasta, u Energetskom bilansu za 2018. godinu ima eurodizel 65,4 odsto. Plan potrebnih količina mazuta za potrebe TE „Pljevlja“ u 2018. godini iznosi 600 tona. Ta je količina bilansirana na osnovu planiranog broja pokretanja odnosno termina remonta i njege TE „Pljevlja“.

INTERVJU

**BRANISLAV PRELEVIĆ,
PREDSJEDNIK ODBORA REGULATORNE AGENCIJE ZA ENERGETIKU (RAE) CRNE GORE**

RAST CIJENE ELEKTRIČNE ENERGIJE ZA 2018. GODINU REALAN

Branislav Prelević

Marko Burić

“Situacija na HUPX u septembru 2017. godine je najavljivala promjene. Poređenja radi, cijena ee u 2017. godini za crnogorska domaćinstva i male kupce je iznosila 37,99 eur/MWh, dok je prosjek fjučersa za 2018. godinu na HUPX u septembru 2017. iznosio 48,42 eur/MWh.”

Kako komentarišete povećanje cijena električne energije? Može li se reći da je povećanje očekivano, ako se uzmu u obzir kretanja cijena na mađarskoj HUPX berzi, koja najviše utiče na kretanja cijena u regionu?

Upravo zbog dimenzije uticaja cijena električne energije na berzi u Budimpešti, HUPX, na cijene električne energije u regionu, Agencija je krajem 2016. godine za referentnu berzu utvrdila HUPX. Tako se u duhu Zakona o energetici, cijene električne energije za domaćinstva i male potrošače mogu povećavati prema kretanjima na HUPX, uz naznačena ograničenja.

Situacija na HUPX u septembru 2017. godine je najavljivala promjene. Poređenja radi, cijena električne energije u 2017. godini za crnogorska domaćinstva i male kupce je iznosila 37,99 eur/MWh, dok je prosjek fjučersa za 2018. godinu na HUPX u septembru 2017. iznosio 48,42 eur/MWh. Podsjećanja radi, cijena se utvrđuje

tako što se za svaki septembarski radni dan berze u Budimpešti u 2017. godini, evidentiraju iznosi fjučersa za 2018. godinu. Prosjek ovih fjučersa (48,42 eur/MWh) predstavlja tržišnu cijenu električne energije. Ovako utvrđena tržišna cijena ne primjenjuje se direktno već se u prvom koraku relativizuje tako što se stavi u odnos sa cijenom koja je u primjeni u 2017. godini (37,99 eur/MWh). Aritmetička sredina ove dvije cijene (43,20), bi trebalo da predstavlja cijenu za 2018. godinu. Međutim, primjenjujući Zakonsku odredbu o ograničenju kretanja koja za 2018. godinu iznosi 6%, cijena električne energije koja će se primijeniti od strane snabdjevača u Crnoj Gori u 2018. godini iznosi 40,27 eur/MWh, umjesto 43,20 kako je prethodno izračunato.

Sama energija u ukupnoj cijeni koju plaća potrošač, predstavlja samo dio (ostatak se odnosi na usluge prenosnog i distributivnog sistema, naknade za operatora tržišta i obnovljive izvore energije). Cijene korišćenja prenosnog i distributiv-

nog sistema električne energije za 2018. godinu, prema Odluci Agencije iz 2016. godine koja se odnosi na trogodišnji regulatorni period od 2017. do 2019. godine, ostaju na približno istom nivou kao u 2017. godini. Naime, cijena za angažovani mrežni kapacitet je veća za 0,89%, cijena opravdanih gubitaka je manja za 0,52%, dok je fiksni dio za angažovanje mrežnog kapaciteta u 2018. godini manji za 1,2%.

Pod ovakvim okolnostima na tržištu povećanje cijene električne energije za 2018. godinu moglo se smatrati očekivanim.

Loše hidrološke prilike značajno su uticale na cijene električne energije na berzi. Da li je to jedan od osnovnih razloga koji je uticao na porast cijena na HUPX berzi, što je dovelo i do povećanja cijena ee u Crnoj Gori?

Na formiranje cijene električne energije na berzama utiču brojni faktori, uključujući

INTERVJU

jući povećanje ili smanjenje proizvodnih kapaciteta, hidrološku situaciju, kretanje cijena drugih energenata, pogotovo nafte sa jedne strane ali i potrošnje t.j. potrebe za električnom energijom sa druge strane. Činjenica jeste da je proizvodnja električne energije u regionu i dalje dominantno bazirana na uglju i hidropotencijalu, i da su hidrološke prilike tokom prva tri kvartala 2017. godine uticale na cijene električne energije na HUPX.

Pojedine analize pokazuju da će cijene u 2018. godini biti prosječno veće nego u 2019. Kada možemo očekivati jasniju sliku o tome kako će se kretati cijene u 2019?

Pojekcije cijena električne energije na berzi se ogledaju u fjučersima. Na osnovu cijena ostvarenih na berzi u toku 2018. godine, biće utvrđeni fjučersi za 2019. godinu. Konkretno, pravac kretanja cijena električne energije u Crnoj Gori u 2019. godini može se nazirati u drugoj polovini 2018. godine a preciznije odrediti tek u četvrtom kvartalu naredne godine.

Ograničenja rasta cijene električne energije za domaćinstva i male kupce za 2019. godinu će biti isti kao i u 2018. godini.

RAE je polovinom 2017. godine utvrdila Pravila o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom, koja uključuju i minimum kvaliteta usluga pruženih od strane CEDIS-a. Kako ocjenjujete rad CEDIS-a nakon toga?

Tačno. Pravila o minimumu kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom su stupila na snagu u avgustu 2017. godine. Primjenom ovih pravila u kombinaciji sa Pravilima o funkcionisanju distributivnog sistema, CEDIS je obavezan da obezbijedi isporuku električne energije krajnjem korisniku poštujući standarde koji se odnose na blagovremeno obavljanje kupaca o prekidu u napajanju, ponovno uspostavljanje u napajanju, period za priključenje, kontrolu ispravnosti mjernog mjesta, ali i otklanjanje odstupanja napona. Važno je napomenuti da primjena finansijskih kompenzacija za

slučajeve kada minimum kvaliteta usluge nije ispunjen, počinje od avgusta 2019. godine.

Kako je osnovni cilj donošenja Pravila poboljšanje nivoa kvaliteta isporuke i snabdijevanja električnom energijom i imajući u vidu moguće negativne finansijske efekte za kompaniju u slučajevima neispunjavanja standarda, očekuje se da će i CEDIS kao jedan od subjekata na kojeg se Pravila odnose, djelovati u istom pravcu.

Ovoj temi je Agencija posvetila posebnu pažnju tokom 2017. godine. Rezultati kontrola sprovedenih od strane Agencije ukazuju da je od kraja avgusta 2017. godine, kada su Pravila stupila na snagu, CEDIS intenzivirao aktivnosti na uspostavljanju sistema prikupljanja i obrade podataka koji se odnose na kvalitet usluga koji ovaj subjekat pruža, optimizaciji internih procesa i efikasnosti komunikacije sa korisnicima i ostalim subjektima na koje se proces odnosi.

CEDIS dosta ulaže u distributivnu mrežu, a to je vjerovatno i jedan od glavnih uslova za bolji kvalitet usluga?

Nije suviše ukazati da je operator distributivnog sistema, t.j. CEDIS, dužan da obezbijedi dugoročnu stabilnost sistema, da ispunjava realne zahtjeve za distribucijom električne energije, odnosno obezbijedi pouzdanu i efikasnu distribuciju. Ovim povodom u distributivnu mrežu zadnjih godina dosta se ulaže, ali se značajne investicije očekuju i u narednim godinama. Tačno je i da se određene investicije odnose na poboljšanje sistemskih prilika, odnosno kvaliteta u smislu smanjenja broja slučajeva u kojima su

tehnički parametri, poput kvaliteta napona, van standarda. Međutim, investicije u mrežu kao alatka za poboljšanje kvaliteta usluga prouzrokuju troškove. Ekonomski optimalno rješenje je kombinacija investicija sa modernizacijom i optimizacijom internih procesa CEDIS-a, koje treba da rezultira pravovremenim reagovanjem CEDIS-a ka korisniku. Tako je Pravilima koja se odnose na kvalitet akcenat stavljen na brzinu pružanja usluge od strane CEDIS-a.

Gubici električne energije se smanjuju iz godine u godinu, šta RAE preduzima u cilju optimizacije stepena gubitaka?

Istina, primjećuje se značajan pomak po pitanju gubitaka na distributivnom nivou. Podsjećanja radi, gubici u 2012. godini iznosili su 20,84%, dok su u 2017. godini iznosili 14,96%.

Stepen gubitaka koji je ukalkulisan u cijenu za krajnje kupce za regulatorni period 2017-2019. godina iznosi 8,43% što je utvrđeno na osnovu studije gubitaka. Važno je napomenuti da troškovi razlike u ostvarenim i odobrenim gubicima nisu priznati od strane Agencije kao dozvoljeni prihod, i isti pada isključivo na teret CEDIS-a.

Najveću potrošnju energenata kada govorimo o naftnim derivatima, sa tendencijom daljeg rasta, u Energetskom bilansu za 2018. godinu ima eurodizel 65,4 odsto. Plan potrebnih količina mazuta za potrebe TE Pljevlja u 2018. godini iznosi 600 tona. Ta je količina bilansirana na osnovu planiranog broja pokretanja odnosno termina remonta i njege TE Pljevlja.

- Besplatna kontrola vida
- Akcijske cijene i kupovina na rate
- Veliki izbor dioptrijskih i sunčanih naočara najpoznatijih svjetskih brendova
- Sve vrste dioptrijskih sočiva vrhunskog kvaliteta
- Sve vrste kontaktnih sočiva
- Sunčane naočare sa dioptrijom
- Kompletna usluga odmah, uz najsavremenije uređaje
- Stručno osoblje i profesionalni savjeti pri kupovini
- Garancija i sertifikat na sve proizvode
- Savršen odnos cijene i kvaliteta

OPEN YOUR HEART
#ITTAKESCOURAGE

Ray-Ban

GENUINE SINCE 1937

CLUBROUND
A NEW STYLE HAS TAKEN SHAPE

prepustite nama brigu o vašim očima!

Podgorica

The Capital Plaza
+382 20 671 106
tcp@optotim.me

Zgrada Maksim
+382 20 228 336
podgorica@optotim.me

Budva

SC TQ Plaza
+382 78 11 99 22
optikabudva@optotim.me

Kotor

SC Kamelija
+382 32 520 433
kotor@optotim.me

Bar

Centar Nova
poslovna zgrada
+382 30 308 061
bar@optotim.me

www.optotim.me

SNABDIJEVANJE

OJ KOLAŠIN

REZULTATI NAPLATE IZUZETNO DOBRI

Miodrag Vuković

Šef OJ Kolašin: Đorđije Radović

Rezultati naplate potraživanja u OJ Kolašin u prošloj 2017. godini bili su izuzetno dobri.

- Analizom naplate potraživanja u 2017. godini dolazimo do podatka da je procenat naplate iznosio 109,67 odsto na ukupno fakturiranu energiju, što nas svrstava u sam vrh po stepenu naplate kada upoređujemo pojedinačne podatke iz OJ Snabdijevanja – konstatuje šef OJ Kolašin Đorđije Radović.

On dalje kaže da je procenat naplate u kategoriji "ostala potrošnja" u istom period bio 103,90 posto, dok je procenat naplate u kategoriji "domaćinstva" iznosio 115,21 posto. Radović očekuje da će i u predstojećem period biti nastavljen trend povećanja stepena naplate u pomenutim kategorijama.

- U tom cilju zaposleni u OJ Snabdijevanje Kolašin angažovani su maksimalno i svakodnevno su posvećeni radu na povećanju stepena naplate za utrošenu električnu energiju – ističe Radović.

- Kolašin je mjesto koje je prepoznatljivo kao zimski turistički centar. U 2017. godini imali smo uspješnu zimsku turističku sezonu, što se odrazilo i na rad OJ Snabdijevanje Kolašin i to kroz uredno plaćanje računa subjekata vezanih za zimski turizam (hoteli, restorani, privatni smještaj...). I u ovom dijelu u tekućoj 2018. godini očekujemo, jer je sezona dobro krenula, još veći stepen naplate, ne samo od turističkih subjekata nego reflektivno i od svih potrošača u Kolašinu, barem u gradskim i prigradskim naseljima – kaže dalje Radović.

Na teritoriji opštine Kolašin ima pet hiljada i trista devet aktivnih kupaca, s tim što kategoriji "ostala potrošnja" pripadaju četrismo trideset tri kupca.

- Od ukupnog broja kupaca u kategoriji "domaćinstva" trideset sedam procenata tačnije njih 1817 redovno izmiruje obaveze, a od tog broja njih 961, odnosno 53 odsto su članovi "Zlatnog tima". U narednom periodu očekujem povećanje broja kupaca, koji će redovno izmirivati svoje obaveze – kaže šef OJ Kolašin Đorđije Radović.

Zahvaljujući kampanjama "Zlatni tim" i "Podijelimo teret" sve veći broj kupaca je zainteresovan za redovno izmirenje svojih obaveza.

- Od početka akcije "Podijelimo teret 5" potpisano je trista šest protokola. Interesovanje je veliko, tako da do kraja januara očekujem da se ovaj broj značajno poveća – mišljenja je Đorđije Radović.

Što se tiče reklamacija, u odnosu na prošlu godinu kreću se u približno istom broju sa tendencijom blagog rasta. Najveći broj reklamacija kupaca se odnosi na visinu računa neredovno očitavanje stanja na brojilu. Uz saradnju sa lokalnom jedinicom CEDIS-a i angažovanjem zaposlenih broj neriješenih reklamacija je sveden na minimum.

- Svi radnici OJ Snabdijevanje Kolašin, trude se da konkretnim odnosom prema kupcima, posebno ljubaznošću i profesionalnošću, doprinesu stvaranju dobrog utiska o zaposlenima ove OJ i naše kompanije u cjelini, a sve to doprinosi i boljoj naplati. Kolektiv ove OJ će se i u narednom periodu držati ovih poslovnih načela – zaključuje Đorđije Radović.

Pored Đorđija Radovića u OJ Snabdijevanje Kolašin zaposleni su operateri na šalteru Ognjen Perović i Duško Višnjić, kao i operater za odnose sa potrošačima Zoran Ivanović.

Duško Višnjić na radnom mjestu

OBJEKTIV

OTPAD “GUŠI” PERUĆICU

Mitar Vučković

Marko Osmajić u razgovoru sa novinarom RTCG

Ogromne količine otpada, od najlonskih kesica, plastične i drugih vrsta ambalaže, automobilske gume pa sve do lešina životinja, svakodnevni su prizor ispred čistilnih strojeva - u Norinu i na brani Vrtac, na dovodnim kanalima hidroenergetskog sistema „Perućica“. Teškoće sa otpadom posebno su izražene u plavnim periodima, kada se podigne vodostaj Zete i njenih pritoka i formiraju retenzije Vrtac i Slivlje. Tada otpad na ulaznim rešetkama osjetno smanjuje protok vode ugrožavajući, u dobroj mjeri, bezbjedno i pouzdano funkcionisanje Hidroelektrane.

Boro Janičić, već tri godine radi kao manipulant čistilnog stroja u Norinu. Najteže je, kaže, kada nabujale vode, pakupe ogromne količine otpada uz obale Zete i Gračanice i nanesu ga na ulaznu građevinu u tolikoj mjeri da čistilno postojanje jedva stiže da ga prikuplja i privremeno odlaže u kontejnere.

Šef Službe za građevinske i geološke radove u HE „Perućica“, Marko Osmajić, navodi da su najveći problem plastične kese, koje se pod pritiskom vode zalijepe za rešetku, pa postojeći čistilni uređaji ne mogu da ih zahvate, dok se plastični predmeti zaglavljaju između štapova rešetke. U to se nedavno uvjerio i novinar, Darko Bulatović, u namjeri da sa tom nimalo lijepom slikom, koja najviše govori o nivou ekološke svijesti i neodgovornosti, posebno jednog broja stanovnika naselja uz obale nikšićkih rijeka, upozna gledaoce Nacionalnog javnog servisa - RTCG.

Ulazna građevina u Norinu

Dosta otpadnog materijala prođe kroz rešetke i napravi ozbiljne probleme uređajima elektrane, kao što su hidraulički sistem za upravljanje izvršnim i sigurnosnim organima, čija sanacija i vrlo često zamjena oštećenih dijelova znaju zaustaviti agregate, podsjeća Osmajić.

Naglašava da su to na jednoj strani problemi koje nekontrolisano odlaganje otpada izaziva u radu HE „Perućica“, a na drugoj je zagađenje životne sredine i stvaranje vizuelno ružne slike o mjestu u kome živimo kao i o nama samima. Otuda i apel da se otpad odlaže propisno, na mjestima predviđenim za te namjene.

Važno je ukazati i na dobru saradnju sa JKP „Komunalno“ Nikšić sa kojim je EPCG zaključila ugovor o redovnom odvozu prikupljenog otpada i njegovom depovanju na odgovarajući način.

EPCG u vrijeme redovnog godišnjeg remonta HE „Perućica“ kompletno čisti i dovodne kanale gdje se pored rječnog nanosa ukloni i velika količina otpada. Uz to, više puta u toku godine organizuje se i uklanjanje tzv. „divljih deponija“ duž

rječnih tokova i sistema kanala kao i iz retenzija: Vrtac i Slivlje. To sve zajedno, u znatnoj mjeri, dodatno uvećava ionako visoke troškove održavanja i nesmetanog funkcionisanja hidroenergetskog sistema „Perućica“.

Boro Janičić

PREDSTAVLJAMO

POGON ZA DOPREMU UGLJA TE "PLJEVLJA"

I U NAJTEŽIM USLOVIMA SVE
BESPREKORNO FUNKCIONIŠE

Maja Todorović

Pogon za dopremu uglja je najobimnije postrojenje Termoelektrane "Pljevlja". Rad je podijeljen u tri smjene od osam časova. U jednoj smjeni zaposlen je jedan rukovalac, dva radnika na kombinovanom uređaju na deponiji, jedan pomoćni radnik i dva radnika na bunkeru gdje stiže uglj.

Kolika je odgovornost zaposlenih u ovom pogonu i koliko je bitno da sve funkcioniše besprekorno govori činjenica da zbog najmanje greške TE može da prestane sa radom. Ekipa zaposlenih je svjesna odgovornosti koju ima, zbog čega je navikla na sve uslove rada. Termoelektrana mora raditi u svakoj situaciji, pa se nađe adekvatno rješenje za sve eventualne smetnje.

Rukovalac komande dopreme uglja i dežurni električar spoljnih objekata, Ljubiša Laketić, govori da se u jednoj smjeni otpremi preko 2000 tona uglja, a da se dnevno otpremi nekada preko 7000 tona, ukoliko se radi bez ograničenja. Kako se posao uvijek obavlja na otvorenom neophodna je spremnost za djelovanje u svim vremenskim prilikama.

- Na rad pogona osim funkcionisanja mehanizacije, najviše utiču vremenski uslovi. Vremenske nepogode kao što su snijeg, kiša, jak vjetar, niske temperature otežavaju rad zaposlenih - objašnjava Laketić.

Kada se vratimo na početak 2017. godine sjetimo se oštre zime koja je u mnogome

uticala na rad pogona za dopremu uglja, a samim tim i na rad TE "Pljevlja". I na temperaturi koja se spuštala na -28 stepeni zaposleni su uspijevali da sve drže pod kontrolom, što ni najmanje nije bilo lako. Nakon obimnih sniježnih i kišnih padavina uslijedili su jak vjetar i neuobičajeno niske temperature, što je dovelo do stvaranja debelog leda. Došlo je do začepljenja uređaja za uzimanje uglja. Zbog preniske temperature popucalo je grijanje koje je trebalo da otkloni problem, zbog čega su radnici na više mjesta nalogali vatru kako bi otopili zamrznute djelove kombinovanog uređaja bez kojeg njihov rad ne bi bio moguć.

Rukovalac kombinovanog uređaja, Lečić Miomir, čije je zaduženje uzimanje uglja navikao je na sve uslove rada.

- Najteže mi pada mraz koji otežava pokretanje mašine i snijeg koji dovodi do zapaljenja uglja. U ljetnjem periodu ima prašine, ali se transport obavlja nesmetano, pa je

rad u tom dijelu godine znatno olakšan - navodi Miomir.

Dušan Aranitović, rukovalac mehanizacije dopreme uglja, koji je, kako nam je naveo, tri godine proglašavan za najboljeg sportistu na Sportskim susretima zaposlenih u disciplinama kros i triatlon, prikuplja višak uglja kako bi kombinovani uređaj mogao nesmetano da uzima i odlaže uglj. Pored toga, radi i sve ostale poslove: oslobađa put, čisti snijeg, otapa led...

Razne poslove u ovom pogonu obavlja i Kaltak Džemal, pomoćni radnik.

- Potreban je veliki i odgovoran rad da bi sve bilo mobilisano 24 časa. Imam dosta zaduženja, radim sve što je neophodno kako bi sve što se tiče dopreme funkcionisalo kako treba - dodaje Kaltak.

Od sposobnosti i spremnosti radne snage zavisi svaki rad. Ekipa koja se bavi poslovima dopreme uglja je dokazala svoje kvalitete. I u najtežim uslovima za rad su uspijevali da sve drže pod kontrolom. Vrijednim i timskim radom uspijevaju da se izbore sa svim eventualnim preprekama koje mogu da im otežaju posao.

Dušan Aranitović (lijevo) i Miomir Lečić

Ljubiša Laketić u razgovoru sa novinarom lista EPCG

Kaltak Džemal

CRNA GORA

POČINJE IZRADA PLANA DALEKOVODA "PLJEVLJA 2 - BAJINA BAŠTA"

Vlada je u januaru donijela odluku o izradi detaljnog prostornog plana koridora dalekovoda 2x400 kV "Pljevlja 2 - Bajina Bašta" za dionicu na teritoriji Crne Gore i odluku o određivanju rukovodioca izrade plana.

U dokumentu objavljenom nakon sjednice Vlade se navodi da je rok za izradu plana šest mjeseci, od dana imenovanja rukovodioca izrade DPP, a novac će se obezbijediti iz budžeta. Za DPP radiće se strateška procjena uticaja na životnu sredinu.

Nakon sjednice Vlade je saopšteno da će se ovim planom utvrditi dugoročne osnovne organizacije, korišćenja, uređenja i zaštite infrastrukturnog koridora.

"Izgradnjom dalekovoda omogućiće se razmjena električne energije sa susjednim sistemima, poboljšati snabdijevanje pojedinih područja i većih gradova Crne Gore, kao i priključivanje novih izvora električne energije i smanjenje gubitaka. Cilj izrade DPP-a je da, na osnovu urađenih analiza i varijantnih rješenja, predloži najbolji model valorizacije i zaštite prostora", navodi se u saopštenju.

Pobjeda

TRGOVANJE NA BERZI STRUJE DO KRAJA GODINE

Berza električne energije (MEPEX) trenutno postoji kao projektna kompanija, a sa operativnim aktivnostima i trgovanjem počće do kraja ove godine, saopštio je u razgovoru za Dnevne novine njen tehnički direktor Dejan Drašković.

Početak trgovanja na MEPEX-u uslovljen je pronalaskom strateškog partnera koji će, ističe Drašković, u početnoj fazi rada pomoći implementaciju operativnog procesa, novih tehničkih rješenja, IT tehnologije i znanja koja se dotiču materije.

"U toku je rad sa konsultantskim timom, obezbijeđenim u vidu tehničke podrške i pomoći Sekretarijata energetske zajednice, na izradi dokumenata potrebnih za pronalaženje strateških partnera", kaže Drašković.

Planirano je da se trgovina na berzi ugovara dan prije kupovine, a ponuđena cijena će, tvrdi Drašković, biti realna.

"Berza električne energije je prvenstveno veleprodajno tržište. Ona će ponuditi realnu cijenu električne energije, koliko god ona bude iznosila u tom trenutku. Ono što se mora shvatiti je da je energija, kao proizvod s kojim se trguje, apsolutno živa roba i njena vrijednost se mijenja u zavisnosti od ponude i potražnje", ističe Drašković.

Na berzi će struju moći da nabave kako trenutni snabdjevači, tako i oni koji će se pojaviti na sceni u budućnosti, a kupovaće od satnih količina energije do godišnjih profila.

Tržište će biti anonimno i niko od učesnika neće znati s kim trguje, te samim tim, ukazuje Drašković, neće moći ni da utiče na cijenu. Izvještavanje o ostvarenim količinama energije koje su trgovane na berzi, kao i cijeni po kojoj su transakcije obavljene, biće svakodnevno, što je praksa i berzi u regionu.

Dnevne novine

ARAPI KUPILI 49 ODSTO AKCIJA VJETROELEKTRANE KRNOVO

Kompanija Masdar iz Abu Dabija potpisala je sporazum sa francuskom firmom Akuo Energy o kupovini 49 odsto akcija vjetroelektrane Krnovo. Sporazum je potpisan prvog dana Nedjelje energetske održivosti. Finansiranje projekta obezbijeđeno je kreditima Evropske banke za obnovu i razvoj, Njemačke razvojne banke KfW IPEX-Bank i francuske razvojne finansijske institucije Proparko.

Kompanija Krnovo Green Energy je početkom novembra prošle godine stekla status povlašćenog proizvođača, što joj omogućava podsticajnu cijenu za prodaju proizvedene električne energije od najmanje 95,99 EUR po megavatsatu.

Krnovo je Masdarova treća vjetroelektrana, jer su prethodno izgradili vjetrogeneratore na Sejšelimu i u Samoi.

Izvršni direktor Masdara Mohamed Jameel Al Ramahi je rekao da je uzbuđen što su

ulaskom u Krnovo ojačali prisustvo u Evropi i stupili u partnerstvo sa Akuo Energy liderom u oblasti obnovljivih izvora energije. Dodao je da komercijalna rješenja za obnovljivu energiju imaju ključnu ulogu u energetske budućnosti Crne Gore, a Masdar i Akuo Energy žele da podrže tranziciju zemlje prema čistijim izvorima energije.

Projekat na Krnovu vrijedan je 140 miliona EUR, a realizuju ga austrijska firma Ivicom Consulting i francuska kompanija Akuo energy. Ugovorom je državno zemljište dato u zakup na 20 godina, sa mogućnošću produženja do maksimalno pet godina. Gradnja vjetroelektrane na Krnovu počela je u maju prošle godine. Vjetrogeneratori su postavljeni na nadmorskoj visini od 1,5 hiljada metara gdje je, prema procjenama, prosječna brzina vjetra 5,5 do 6,5 metara u sekundi.

CDM

CRNA GORA

NOVI TENDER ZA ISTRAŽIVANJE NAFTE I GASA U 2019. GODINI

Drugi tender za istraživanje nafte i gasa u crnogorskom podmorju, trebalo bi da bude raspisan u narednoj godini, u cilju potpisivanja ugovora o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika, kazala je ministarka ekonomije Dragica Sekulić.

Govoreći o budućim aktivnostima u toj oblasti, ona je ocijenila da je u planu uvođenje što više koncesionara u off-shore teritoriju, ali da taj proces mora ići ciklično.

"Proces istraživanja nafte i gasa u crnogorskom podmorju teče u skladu sa radnim programom koji je sastavni dio ugovora

o istraživanju i proizvodnji ugljovodonika. Kompanije Eni i Novatek privode kraju elaborat o procjeni uticaja na životnu sredinu za seizmička istraživanja za koji su u proteklom periodu sprovedene javne rasprave", rekla je Sekulić za agenciju Mina-biznis i dodala da će, po završetku tog procesa i izdavanja dozvole Agencije za zaštitu životne sredine, uslijediti 3D seizmička istraživanja.

Bankar.me

STIJEPOVIĆ: U PODGORICI PRVA ELEKTRANA NA BIOGORIVO

Deponija d.o.o Podgorica pozvala je za interesovane da se jave na Javni oglas za davanje koncesija za eksploataciju deponijskog biogasa za proizvodnju električne energije na deponiji Livade u Podgorici. U pitanju je finalni potez Glavnog grada u realizaciji ovog, za Crnu Goru pionirskog projekta, kada je pitanju energetika, ali i zaštita životne sredine.

Cilj javnog nadmetanja je izbor najpovoljnije ponude za izgradnju postrojenja za proizvodnju električne energije iz deponijskog biogasa. Predmet koncesije je projektovanje, izgradnja, korišćenje i održavanje kogeneracionog postrojenja za eksploataciju deponijskog biogasa za proizvodnju električne energije. "Biogorivo je nova razvojna šansa, a valorizacijom tog resursa nastojimo da obezbijedimo dodatne prihode za gradski budžet", kaže gradonačelnik Podgorice Slavoljub Stijepović.

Izgradnja postrojenja za proizvodnju električne energije iz deponijskog gasa ima

za cilj da se valorizuje njegov energetske potencijal.

"Nova elektrana, pionirski projekat u Crnoj Gori, biće smještena u krugu deponije, pored već izgrađenih sanitarnih kada. Proizvodnja struje iz deponijskog gasa smatra se obnovljivim izvorom energije i ima pozitivan ekološki efekat, uz stvaranje ekonomske dobiti", naveo je prvi čovjek Podgorice, te podsjetio da će projekat biti realizovan kroz model privatno-javnog partnerstva.

Ukupna investicija iznosi 1,92 miliona eura. Pri tome, ukupni godišnji rashodi koji obuhvataju troškove ulja, servisa, održavanja i amortizacije iznose 284.663 eura, a ukupni godišnji prihodi od isporučene električne energije 699.200 eura.

"Prikazana ekonomskofinansijska analiza ne predstavlja garanciju investitorima na osnovu koje imaju pravo na bilo kakvu naknadu štete, već ponuđač prihvata kompletan rizik prilikom podnošenja ponude", naveo je gradonačelnik Podgorice neke od stavki koncesionog ugovora.

Investitor je, kaže Stijepović, dužan i da izvještava Glavni grad o eventualnim novim saznanjima za efikasnije i ekonomičnije korišćenje energetskeg potencijala i da poštuje mjere zaštite životne sredine, propisane i utvrđene strateškom i procjenom uticaja na životnu sredinu.

"Minimalni iznos koncesije je 6,5 odsto godišnje proizvodnje električne energije u kogeneracionom postrojenju, koja je projektovana na 8,74 miliona kilovatčasova (kWh) godišnje. Iznos koncesione naknade je najvažniji kriterijum pri vrednovanju ponuda na tenderu i opredjeljivače izbor koncesionara", istakao je Stijepović.

Ukupna proizvodnja električne energije u narednih 12 godina, uz prosječnu proizvodnju, iznosila bi 104,88 miliona kWh, ne računajući toplotnu energiju. A kako se koncesiono pravo odnosi na eksploataciju

biogasa, to će i sva prava na proizvedenoj toplotnoj energiji pripadati koncedentu bez nadoknade. Godišnji stepen energetske efikasnosti kogeneracionog postrojenja trebalo bi da iznosi 83 odsto, uz minimalnu emisiju izduvnih gasova.

"Dobićemo postrojenje sa povoljnim energetskeg, ekonomskim i ekološkim programom i opravdan način smanjenja troškova deponije Livade u Podgorici", naglasio je Stijepović.

Gradonačelnik navodi da je Podgorica prvi grad u Crnoj Gori koji je stvorio pretpostavke za valorizaciju ovog potencijala. Tome je prethodila kaptacija sanitarne kade 2014. godine i instaliranje nove ekobaklje za spaljivanje biogasa, koja je koštala oko 130.000 eura. Dvije sanitarne kade su napunjene 2016, a treća je se puni od prošle godine sa planom da se ispuni do 2024. godine. Od 2024. godine do 2029, sve tri sanitarne kade bi bile u potpunom procesu dobijanja deponijskog gasa, navodi se u Koncesionom aktu.

Stijepović podsjeća da je treća sanitarna kada, vrijedna oko 1.150.000 eura, završena u mandatu ove gradske uprave.

"Električna energija iz biogasa, solarna elektrana na krovu deponije i LED rasvjeta samo su neki od energetskeg projekata koje je Podgorica stavila u prioritete. Podsjećanja radi, ova gradska uprava je znatno unaprijedila tretman otpada, ne samo kroz ovaj projekat, već i izgradnju četiri reciklažna dvorišta, 68 podzemnih kontejnera, te postrojenja za tretman procjednih voda i vozila van upotrebe. Zaista smo pratili najbolju evropsku praksu u ovoj oblasti i buduća elektrana je rezultat svih tih ulaganja", kaže Stijepović.

Konačno, posebno ga raduje što se kroz ovakve projekte otvara mogućnost da srednjoškolci i studenti iz ove oblasti, stiču znanja i iskustva novim procesima proizvodnje energije upravo u Podgorici.

Dnevne novine

AKTUELNOSTI

NOVE PUBLIKACIJE EPCG

BROŠURE O PROIZVODNIM OBJEKTIMA

Eleonora Albijanić

Jedna od osnovnih djelatnosti Elektroprivrede Crne Gore je proizvodnja električne energije. Snaga našeg elektroenergetskog sistema bazira se na kapacitetima proizvodnih postrojenja HE „Perućica“, HE „Piva“ i TE „Pljevlja“.

U cilju prezentacije i predstavljanja svakog proizvodnog objekta, prije svega zainteresovanim eksternim javnostima, Sektor za korporativne komunikacije izradio je tri dvojezične brošure o energetskim objektima. Shodno specifičnosti svakog proizvodnog objekta, sadržaj se doneke razlikuje, ali sve brošure imaju zajednička poglavlja:

- uvod
- izgradnja
- tehničke karakteristike
- proizvodnja
- rekonstrukcija i modernizacija
- životna sredina

Za sadržaj brošura bio je zadužen mr Mitar Vučković, koji je u koordinaciji sa kolegama iz funkcionalne cjeline Proizvodnja i Direkcije za razvoj, na osnovu prikupljenih informacija priredio adekvatne tekstove. Koleginice iz prevodilačkog biroa pobrinule su se da se sadržaj adekvatno prevede i na engleski jezik. Brošure su

ilustrovane fotografijama proizvodnih objekata, koje su u ranijem periodu za potrebe EPCG uradili profesionalni fotografi Dejan Kalezić i Aleksandar Jaredić. Za dizajnersko rješenje brošura zadužen je Lazar Obradović.

Brošure će se u elektronskom formatu uskoro naći i na našem web portalu, u dijelu 'publikacije'.

Pored toga što će brošure služiti u promotivne, koristeće se i u edukativne svrhe, prilikom posjeta raznih delegacija iz zemlje i inostranstva našim objektima, prije svega grupa studenata i učenika.

AKTUELNOSTI

VLADIN PROJEKAT

NOVA GENERACIJA VISOKOŠKOLACA NA STRUČNOM OSPOSOBLJAVANJU U EPCG

Marko Burić

U ponedjeljak, 15. januara, počelo je stručno osposobljavanje za 33 visokoškolaca u Elektroprivredi Crne Gore. Pripravnici su ugovore o stručnom osposobljavanju potpisali u petak 12. januara u Upravnoj zgradi EPCG. Kao i prethodne i ova generacija visokoškolaca u okviru Vladinog programa provešće narednih devet mjeseci u našoj kompaniji.

Dobrodošlicu visokoškolcima poželjeli su izvršni rukovodilac Direkcije za ljudske resurse Predrag Krivokapić, izvršni rukovodilac FC Proizvodnja Luka Jovanović, izvršni rukovodilac FC Snabdijevanje Nikola Bezmarević, izvršni rukovo-

dilac Direkcije za pravne poslove Željko Čorić, izvršni rukovodilac Direkcije za razvoj i inženjering Ivan Mrvaljević, izvršni rukovodilac Direkcije za računovodstvo i poreze Vojka Čalasan i rukovodilac Sektora za zaštitu i zdravlje na radu i zaštitu životne sredine, Velimir Strugar.

- Kao mladim ljudima poručio bih da je narednih devet mjeseci vaše i najviše od vas zavisi kako ćete ih iskoristiti. Trudite se da što više naučite, budite proaktivni i ne libite se nijednog posla. Nadam se da će najbolji od vas ostati u EPCG - rekao je Predrag Krivokapić.

STRUČNI PRILOG

OPTIMIZACIJA RADA PROIZVODNIH OBJEKATA ELEKTROPRIVREDE CRNE GORE NA DAY-AHEAD TRŽIŠTU (II)

POSTAVKA OPTIMIZACIONOG PROBLEMA

Novica Daković

Optimizacija proizvodnje iz akumulacijskih hidroelektrana je u literaturi poznata kao „hydro scheduling“. Kratkoročna optimizacija hidroelektrana EPCG će se sprovesti uz pomoć metode linearnog programiranja. Linearno programiranje je popularna matematička metoda za optimizaciju kojom se želi postići najbolji rezultat (maksimalni profit ili minimalni trošak), a gdje su uslovi predstavljeni linearnim relacijama. Matematički se može predstaviti:

$$\text{maksimizovati } \mathbf{c}^T \mathbf{x}, \quad (1)$$

$$\text{pod uslovom } \mathbf{Ax} \leq \mathbf{b}, \text{ za } \mathbf{x} \geq 0 \quad (2)$$

gdje $\mathbf{x}$ predstavlja vektor varijabli koje treba odrediti, $\mathbf{c}$ i $\mathbf{b}$ su vektori poznatih koeficijenata, a $\mathbf{A}$ je matrica koeficijenata koja je takođe poznata. Postoje razni algoritmi za rješavanje ovog problema tj. pronalaženje optimuma. Ovdje će se koristiti tzv. SIMPLEX algoritam koji je inače podržan u Excel-ovom alatu za optimizaciju - Solver Add-in.

FORMULACIJA PROBLEMA

Da bi se izvršila optimizacija potrebno je definisati sve potrebne varijable i konstante, što je dato u nastavku:

$-P_{HE1_ak,i}$ – proizvodnja iz akumulacije HE „Perućica“ u satu i (MWh)

$P_{HE2,i}$ – p – proizvodnja iz HE „Piva“

u satu i (MWh)

$G_{1,i}$ – binarna varijabla (0 - ne radi, 1 - radi) za generator G1 iz HE „Piva“ u satu i

$G_{2,i}$ – binarna varijabla (0 - ne radi, 1 - radi) za generator G2 iz HE „Piva“ u satu i

$G_{3,i}$ – binarna varijabla (0 - ne radi, 1 - radi) za generator G3 iz HE „Piva“ u satu i

$P_{kup,i}$ – kupovina u satu i (MWh)

$P_{prod,i}$ – prodaja u satu i (MWh)

$C_{HUPX,i}$ – prognozirana cijena na HUPX berzi u satu i (€/MWh)

C_{kap_kup} – prosječna cijena prekograničnog kapaciteta prilikom kupovine (€/MWh)

C_{kap_prod} – prosječna cijena prekograničnog kapaciteta prilikom prodaje (€/MWh)

P_{HE2_opt} – optimalna snaga proizvodnje iz HE „Piva“ za određeni neto pad (MWh)

$P_{potr,i}$ – nepodmirene potrebe u satu i (MWh)

E_{HE1_ak} – maksimalna dnevna proizvodnja iz akumulacije HE „Perućica“ (MWh)

E_{HE2} – maksimalna dnevna proizvodnja HE „Piva“ (MWh)

P_{HE1_max} – maksimalna satna proizvodnja iz akumulacije HE „Perućica“ (MWh)

$P_{kup_max,i}$ – maksimalno dozvoljena kupovina u satu i (MWh)

$P_{prod_max,i}$ – maksimalno dozvoljena prodaja u satu i (MWh)

Potrebno je primjetiti da su

$$P_{HE1_ak,i}, P_{HE2,i}, G_{1,i}, G_{2,i}, G_{3,i}, P_{kup,i}, P_{prod,i}$$

varijable koje treba da se proračunaju koristeći linearno programiranje. Ostali parametri su konstante i predstavljaju ulazne podatke koji će se koristiti u uslovima ili funkciji cilja. Funkcija cilja koju treba maksimizovati je profit na tržištu tj. prihod od prodaje od koga je oduzet trošak kupovine, kao i trošak zakupa prekograničnog prenosnog kapaciteta (granice Crna Gora – Srbija i Srbija – Mađarska) koji je dodijeljen EPCG na dnevnim aukcijama. To se može zapisati:

$$\text{Max} \left\{ \sum_{i=1}^{24} \left(\frac{C_{HUPX,i} * P_{prod,i}}{\text{prihod od prodaje}} - \frac{C_{HUPX,i} * P_{kup,i}}{\text{trošak kupovine}} - \frac{C_{kap_prod} * P_{prod,i} - C_{kap_kup} * P_{kup,i}}{\text{trošak prekogr. kapaciteta}} \right) \right\} \quad (3)$$

Uslovi koji se koriste za optimizaciju su:

$$\begin{aligned} P_{HE1_ak,i} + P_{HE2,i} + P_{kup,i} - P_{prod,i} &= P_{potr,i} \\ \sum_{i=1}^{24} P_{HE1_ak,i} &\leq E_{HE1_ak} \\ \sum_{i=1}^{24} P_{HE2,i} &\leq E_{HE2} \\ P_{HE1_ak,i} &\leq P_{HE1_ak_max} \end{aligned}$$

$$P_{HE2,i} = P_{HE2_opt} * (G_{1,i} + G_{2,i} + G_{3,i})$$

$$P_{kup,i} \leq P_{kup_max,i}$$

$$P_{prod,i} \leq P_{prod_max,i}$$

STRUČNI PRILOG

Uslov (4) je uslov bilansa energije u svakom satu. Nepodmirene potrebe $P_{potr,i}$ u satu i se dobijaju na sledeći način:

$$P_{potr,i} = P_{konzum,i} + P_{dug_prod,i} - P_{TE,i} - P_{HE1_dotok,i} - P_{dug_kup,i}$$

gdje je $P_{konzum,i}$ konzum, $P_{dug_prod,i}$ dugoročna prodaja, $P_{TE,i}$ proizvodnja iz TE „Pljevlja“, $P_{HE1_dotok,i}$ proizvodnja iz dotoka HE „Perućica“ i $P_{dug_kup,i}$ dugoročna kupovina. $P_{TE,i}$ i $P_{HE1_dotok,i}$ se uzimaju sa istom snagom za svaki sat (band energija). Uslovi (5) i (6) su zahtjevi za ograničenjem dnevne proizvodnje iz akumulacija hidroelektrana. Ove vrijednosti se obično uzimaju iz srednjeročnih i dugoročnih planova. Uslov (7) predstavlja ograničenje u pogledu maksimalne satne proizvodnje iz akumulacija HE „Perućica“, što zavisi ili od raspoloživih agregata ili proticajnog kapaciteta kanala od akumulacija. U uslovu (8) varijable $G_{1,i}$, $G_{2,i}$, $G_{3,i}$ su binarne varijable koje uzimaju vrijednosti 1 ili 0 i odražavaju da li odgovarajući agregat HE „Piva“ radi ili ne radi u satu i. Pretpostavka je da su sva tri agregata raspoloživa. U Excel-ovom Solveru je moguće definisati ove binarne varijable. Ove varijable se množe sa optimalnom snagom P_{HE2_opt} koja zavisi od neto pada. Optimalna snaga predstavlja onu snagu (ili proticaj) za koju je stepen efikasnosti turbine pri zadatom neto padu najveći. Ova vrijednost se uzima iz školjkastog dijagrama elektrane. Uslovi (9) i (10) su ograničenja u pogledu prekograničnih kapaciteta, kao što su zagušenja ili smanjenje raspoloživog kapaciteta i slično.

REZULTAT OPTIMIZACIJE

Ulazni podaci za optimizaciju su dati u tabeli I.

Tabela I. Ulazni podaci

Sat	H1	H2	H3	H4	H5	H6	H7	H8	H9	H10	H11	H12	H13	H14	H15	H16	H17	H18	H19	H20	H21	H22	H23	H24
P_{potr} (MWh)	80	70	60	60	60	70	80	100	120	130	130	120	100	100	100	100	120	130	150	170	150	120	100	80
C_{HUPX} (€/MWh)	22.1	19.3	19.3	19.3	20.8	28.6	38.0	45.8	43.6	43.0	41.1	40.7	39.6	37.0	37.4	38.4	39.1	43.0	50.0	48.5	44.4	37.6	32.6	27.1
C_{kap_kup} (€/MWh)	0.5																							
C_{kap_prod} (€/MWh)	0.5																							
$P_{kup_max,i}$ (MWh)	100																							
$P_{prod_max,i}$ (MWh)	200																							
$P_{HE1_ak_max}$ (MWh)	200																							
P_{HE2_opt} (MWh)	75																							
E_{HE1_ak} (MWh)	1500																							
E_{HE2} (MWh)	1500																							

Rezultat optimizacije tj. proračunate varijable koje se dobijaju korišćenjem Solver-a prikazane su u tabeli II:

Tabela II. Rezultat - optimizovane varijable

Sat	H1	H2	H3	H4	H5	H6	H7	H8	H9	H10	H11	H12	H13	H14	H15	H16	H17	H18	H19	H20	H21	H22	H23	H24
P_{HE1_ak} (MWh)	0	0	0	0	0	0	0	150	170	105	180	130	0	0	0	0	20	180	200	145	200	20	0	0
G_1 (binarna)	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	0
G_2 (binarna)	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0
G_3 (binarna)	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0
P_{HE2} (MWh)	0	0	0	0	0	0	0	150	150	225	150	150	0	0	0	0	0	150	150	225	150	0	0	0
P_{kup} (MWh)	80	70	60	60	60	70	80	0	0	0	0	0	100	100	100	100	100	0	0	0	0	100	100	80
P_{prod} (MWh)	0	0	0	0	0	0	0	200	200	200	200	160	0	0	0	0	0	200	200	200	200	0	0	0

Grafički prikaz optimizacije prikazan je na slici 3, gdje se može uočiti ispunjenje uslova bilansa energije u svakom satu, gdje su proizvodnja i kupovina sa pozitivnim, a potrebe i prodaja sa negativnim znakom. Uporedo su prikazane i prognozirane cijene sa HUPX berze. Optimizacija je pokazala da je potrebno angažovati agregate u vremenskim profilima 07-12h i 16-22h. To su ujedno i najskuplji sati na HUPX berzi. Sa slike 3. se jasno vidi ograničenje proizvodnje u pogledu maksimalne satne prodaje (do 200 MWh) što onemogućava dodatni rad ostalih agregata HE „Perućica“ i HE „Piva“ u skupim satima. U satima sa nižim cijenama je kupljena energija za potrebe konzuma. Proračunata funkcija cilja (profit) iznosi 36,788.2 €. Simplex algoritam koji je ugrađen u Excel Solver-u je rješio optimizacioni problem u 6 iteracija za 1.077 sekundi. Ovo znači da sami problem nije kompleksan sa aspekta brzine rješavanja ali ukoliko bi se proširio na veći broj dana to bi zahtjevalo i veći broj varijabli čime je Excel ograničen (maksimum 200 varijabli).

Slika 3. Grafički prikaz optimizacije

ZAKLJUČAK

U ovom radu je opisana primjena metode linearnog programiranja za optimizaciju elektrana EPCG na day-ahead tržištu. Prikazan je jednostavan matematički model koji se uvijek može proširiti sa dodatnim uslovima i ograničenjima ako postoji potreba. Ono što se može uočiti iz rezultata kada su u pitanju HE sa značajnim akumulacijama jeste da je potrebno „voziti“ HE u onim satima gdje su cijene na day-ahead tržištu najveće. Obično se i dijagram potreba (konzum) prati sa cijenama tako da je proizvodnja iz HE u tim satima opravdana i zbog manjeg troška kupovine. Prema tome, prodajom u skupim satima (jutarnji i večernji vrh), kao i kupovinom u jeftinim satima (noćni i sati između vrhova) postiže se najbolji finansijski efekat kada su u pitanju hidro proizvođači sa akumulacijama. Prije uspostavljanja day-ahead tržišta i mogućnosti trgovine na satnom nivou, postojali su samo standardizovani blok profili na tržištu kao što su band (00-24), pik (08-20), ofpik (00-08, 20-24) i slično. Ovi profili, iako i danas najčešće korišćeni prvenstveno na dugoročnom tržištu (fjučersi, forwardi, opcije), sve manje će biti prisutni u strateškoj trgovini EPCG ukoliko se u Crnoj Gori i regionu uspostave stabilna i likvidna day-ahead tržišta.

ZA ČLANOVE SOZ-A USLUGE EDUKATIVNO TRENAŽNOG CENTRA FOKUS U NIKŠIĆU PO IZUZETNO POVOLJNIM USLOVIMA

Sindikalna organizacija zaposlenih EPCG potpisala je ugovor sa Edukativno trenažnim centrom Fokus u Nikšiću o korišćenju usluga tog centra po izuzetno povoljnim uslovima.

Naime, zaposleni EPCG, članovi SOZ-a, mogu da koriste sve usluge Fokusa po cijeni mjesečne članarine od 20 eura. Takođe, isti popust važi i za članove porodice zaposlenog.

U cijenu mjesečne članarine nije uključena samo teretana, već mnogobrojni trenažni programi, koji su u ponudi Fokusa. Uz mjesečnu članarinu od 20 eura na raspolaganju je neograničen broj termina, a mogu se kombinovati sve usluge Fokusa po želji članova SOZ-a. Fokus je odavno poznat po raznim zanimljivim trenažnim programima za odrasle, ali i za djecu.

EVO KOJI PROGRAMI I U KOJIM TERMINIMA SU NA RASPOLAGANJU:

SALA 1

Vrijeme	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda	Četvrtak	Petak	Subota
09:00	AEROBIC MIX	AEROBIC MIX		AEROBIC MIX	AEROBIC MIX	
17:00	Stočni funkcionalni aerobik trening (Stoćica)				Stočni funkcionalni aerobik trening (Stoćica)	HIT (Intervalni trening)
18:00	HIT (Intervalni trening)	Stočni funkcionalni aerobik trening (Stoćica)	BODY WEIGHT (trening snage sa težinama ovog tipa)	Stočni funkcionalni aerobik trening (Stoćica)	CROSS training (kruti trening kardio+snaga)	BODY WEIGHT (trening snage sa težinama ovog tipa)
19:00						Pilates + korektivna gimnastika (vrij. 2)
19:00	BODY WEIGHT (trening snage sa težinama ovog tipa)	Pilates + korektivna gimnastika	CROSS training (kruti trening kardio+snaga)	Pilates + korektivna gimnastika	HIT (Intervalni trening)	CROSS training (kruti trening kardio+snaga)
20:00	CROSS training (kruti trening kardio+snaga)	AEROBIC MIX (pilates, stretching, BGC, insanity, cardio)	HIT (Intervalni trening)	AEROBIC MIX (pilates, stretching, BGC, insanity, cardio)	BODY WEIGHT (trening snage sa težinama ovog tipa)	
21:00	AEROBIC MIX (pilates, stretching, BGC, insanity, cardio)				AEROBIC MIX (pilates, stretching, BGC, insanity, cardio)	

SALA 2

Vrijeme	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda	Četvrtak	Petak	Subota
17:00		TOTAL BODY MIX				
17:20					BOXFIT	←17:00h
18:20	KARATE SKOLICA	BOXFIT	KARATE SKOLICA	BOXFIT	KARATE SKOLICA	TOTAL BODY MIX ←18:00h
19:20	KARATE 1	KARATE 1	TOTAL BODY MIX	KARATE 1	KARATE 1	
20:20	KARATE 2	KARATE 2		KARATE 2	KARATE 2	
21:45	SPORTISTI	SPORTISTI		SPORTISTI	SPORTISTI	

NOVO U GRADU!!!
Otvoren je Fokus Fitness Center.

Ovaj luksuzni prostor nudi sve što je potrebno profesionalcima ali i svima ostalim željnim ozbiljnog treninga, sa profesionalnim trenerima i na novim spravama. Svjetski poznati brend TechnoGym opremio je prostor spravama iz elemental plus programa. Osim za rekreativno vježbanje, ove sprave su idealne i za poboljšanje zdravlja i fizioterapeutske vježbe. Fokus centar otvorenog srca.

TECHNOGYM **FOKUS**

TRENAŽNIM PROCESIMA RUKOVODE:

- IVANOVIĆ DEJAN - 3.DAN
Selektor reprezentacije Crne Gore
- SVETLANA BUELOVIĆ
Fitness trener
- MILAN JOVIĆEVIĆ
Profesor fizičke kulture
- PETAR POPOVIĆ
Fitness trener
- IGOR MEMEĐOVIĆ
Magistar sporta

kontakt tel. +382 68 11 33 11
etcfokus@gmail.com fokuskarateklub@gmail.com

Svi zainteresovani članovi SOZ-a, koji žele da iskoriste ovu ponudu moraju se prvo javiti predsjedniku sindikalne podružnice SOZ-a u Direkciji Društva, Vladimiru Nikčeviću, putem i-mejla: vladimir.r.nikcevic@epcg.com ili na telefon: 067600180.

REGION

EPS ODLIČNO
POČEO GODINU

Za „Elektroprivredu Srbije“ ova godina je počela odlično i samo na razlici između izvoza i uvoza električne energije ostvarena je zarada od 24 miliona eura.

„Januar ćemo završiti sa 9,5 procenata većom proizvodnjom električne energije nego u istom mjesecu 2017. godine. Proizvodnja električne energije je stabilna, proizvodnja uglja u RB „Kolubara“ svakodnevno je u skladu sa planom tako da je i u 2018. godini obezbijeđeno pouzdano snabdijevanje električnom energijom za sva domaćinstva i privredu u Srbiji“, rekao je Milorad Grčić, v. d. direktora JP EPS.

Grčić je istakao da pored obezbjeđivanja stabilne proizvodnje EPS u posljednjih godinu dana posebnu pažnju posvećuje obnavljanju i proširenju distributivne mreže jer bez dalekovoda i trafostanica električna energija ne može da stigne do korisnika.

Prije obilaska modernizovanih trafostanica, Grčić je prisustvovao i pripremnom sastanku za početak izgradnje projekta odsumporavanja dimnih gasova u TENT A. Još jednom je istaknuto da je to je suštinski projekat za „Elektroprivredu Srbije“, ali i život stanovnika Obrenovca.

B92

DALEKOVOD IZMEĐU
SRBIJE I BIH POČEĆE DA
RADI 2020.

Interkonektivni dalekovod 110 kV između Trafostanice Srebrenica i Trafostanice Ljubovija mogao bi da bude pušten u rad tokom 2020. godine.

Prema podacima iz preduzeća Elektromreža Srbije, koje je zaduženo za izgradnju ovog dalekovoda, njegova dionica - od Ljubovije do državne granice sa BiH, u dužini od 2,6 km, trebalo bi da bude završena tokom 2019. godine. Iz preduzeća Elektroprenos BiH potvrdili su da bi radovi i u BiH trebalo da budu završeni u istom periodu. Oni su uradili trasu dalekovoda na svojoj teritoriji, u dužini od 6 km. Na redu je izrada glavnog projekata, a radovi-

bi mogli da počnu 2019.

Prvi koraci u realizaciji tog projekta napravljeni su potpisivanjem Sporazuma o namjerama između preduzeća Elektromreža Srbije, Elektroprenos BiH i Nezavisnog operatora sistema u BiH. Realizacija projekta u Srbiji i Bosni i Hercegovini je krenula početkom 2017, projektantskim radom na izborima trasa dalekovoda. Dalekovod je sada trasiran, slijedi izrada tehničke dokumentacije, a onda i gradnja.

Projekat će se finansirati iz sredstava Elektromreže Srbije, dok dio u BiH finansira Elektroprenos BiH.

elektroenergetika.info
BLOK B-3 “DOGAĐAJ
GODINE” SRPSKE
ENERGETIKE

Ministar rudarstva i energetike Aleksandar Antic ističe da je gradnja novog boka B-3 u Kostolcu, snage 350 megavata, 'događaj godine' sektora energetike u 2017-oj godini.

Za srpsku energetiku prošla godina je bila najbolja u investicionom smislu, pa je bilo teško izdvojiti jedan događaj kao najznačajniji. Ipak pomenuti projekat predstavlja najveći energetske objekat poslije više decenija. Izgradnja novog bloka B-3 je počela 20. novembra, a njegova vrijednost iznosi 613 miliona dolara. Novi blok "Kostolac B-3" je najveća investicija u srpskom energetskom sektoru i prvo veliko energetske postrojenje koje se gradi u Srbiji poslije tri decenije.

Takođe, u 2017. započeta je i gradnja velikih vjetroparkova, a trenutno se realizuju projekti za dobijanje 500 megavata iz snage vjetra. U Naftnoj industriji Srbije je započeta izgradnja postrojenja "Duboka prerada" koji je ključan projekat druge faze modernizacije

Rafinerije nafte u Pančevu. Potpisan je i ugovor za izgradnju toplodalekovod Obrenovac - Beograd, a počeli su i radovi na izgradnji postrojenja za odsumporavanje dimnih gasova u TENT-u u Obrenovcu. Antić podsjeća i da je puštena u rad dionica Transbalkanskog koridora za prenos električne energije duga 68 km, od Pančeva do Rešice u Rumuniji, donijeta odluka o proširenju podzemnog skladišta gasa Banatski dvor, otvoren novi kop u Kolubari - polje G i drugo.

Ono što bi ministar želio da zaboravi i da se ne ponovi je loša hidrološka situacija u 2017. godini zbog koje je bila smanjena proizvodnja struje u hidroelektranama, ali i početak iste godine kada je zbog hladnog talasa smanjena proizvodnja uglja.

elektroenergetika.info
USKORO IZGRADNJA
TRAFOSTANICE ZA
VJETROELEKTRANU
PODVELEŽJE

JP Elektroprivreda BiH je sa kompanijom ABB d.o.o Zagreb potpisala Ugovor za izgradnju trafostanice (110/30 kV) i kablovske (30 kV) i fiberoptičke mreže za Vjetro-

elektranu (VE) "Podveležje". Kablovskom i fiberoptičkom mrežom će se izvršiti energetske i telekomunikaciono povezivanje vjetroagregata sa trafostanicom, a s ciljem plasmana proizvedene električne energije iz VE "Podveležje" u 110 kV mrežu, te upravljanja vjetroparkom.

Ugovor se finansira iz kreditnih sredstava njemačke KfW banke, a ukupna vrijednost je 4.098.026 eura. U prvoj fazi realizacije Ugovora obaveza izvođača je izrada projekta za trafostanicu "Podveležje", kao i izrada glavnog projekta za kablovsku i fi-

beroptičku mrežu. JP Elektroprivreda BiH je dobila građevinsku dozvolu za izgradnju trafostanice čime su se stekli uslovi za početak izvođenja pripremnih radova.

Predviđeni rok za realizaciju Ugovora je 20 mjeseci. Potpisom predmetnog Ugovora učinjen je značajan napredak u realizaciji cjelokupnog projekta izgradnje VE "Podveležje", čijom izradnjom će se povećati instalisani kapaciteti kao i udio proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora.

Energetika.ba

REGION

HRVATSKA: DOMAĆINSTVA MOGU DA PROIZVODE ELEKTRIČNU ENERGIJU

Vlada Republike Hrvatske je donijela Uredbu o izdavanju energetske saglasnosti i utvrđivanju uslova i rokova priključenja na elektroenergetsku mrežu. Tom Uredbom uređuju se postupci izdavanja energetske saglasnosti, kojima se utvrđuju pojedinačni

ni uslovi priključenja na energetska mrežu te ugovorni odnosi korisnika mreže i nadležnog energetske subjekta u pogledu uslova i rokova priključenja.

Zanimljivo je da je Uredbom definisan i poseban postupak za domaćinstva koja žele ostvariti vlastitu proizvodnju električne energije u postojećoj električnoj instalaciji, unutar svoje postojeće priključne snage, čime se žele podstaći domaćinstva u Hrvatskoj na vlastitu proizvodnju.

Takođe, Uredbom se razgraničavaju priključci na jednostavne i složene. Kod jednostavnog priključka postupak je pojednostavljen na način da kada kupac zatraži priključak od operatora distributivnog sistema dobija elektroenergetsku saglasnost i ponudu o priključenju na elektroenergetsku mrežu, koja je ujedno i ugovor, tako da nije potrebno posebno ugovaranje.

Nadalje, jasno je definisano da za promjene na građevini koje se mogu izvoditi bez građevinske dozvole i bez glavnog projekta, investitor uz zahtjev za izdavanje elektroenergetske saglasnosti, dostavlja dokaz o upotrebljivosti postrojenja i instalacije. Procjenjuje se da broj jednostavnih priključaka iznosi oko 80 % od ukupnog broja priključaka u Republici Hrvatskoj.

Kod složenog priključka, pored izgradnje priključka potrebno je stvoriti i tehničke uslove u mreži. Ovom Uredbom su definisani rokovi za sve aktivnosti postupka priključenja, a u cilju transparentnosti i jasnoće postupka.

Ujedno je investitoru omogućeno, prema uslovima operatora sistema, da za dio poslova na priključenju može angažovati treću stranu, kako bi radovi na priključku bili brži, a troškovi niži.

croenergo.eu

HRVATSKA — ENERGETSKO ČVORIŠTE JUGOISTOČNE EVROPE

Hrvatska bi od energije sunca i vjetrova mogla dobiti do 30 GW energije, tri puta više nego sada, i to bi joj u kombinaciji s hidroenergijom i dobrim geografskim položajem moglo omogućiti da postane energetska čvorišta za jugoistočnu Evropu, rekao je u Zagrebu potpredsjednik Evropske komisije zadužen za energetiku Maroš Šefčovič.

Šefčovič je u Zagrebu održao izlaganje na konferenciji o novoj hrvatskoj energetske strategiji, učestvovao u dijalogu sa građanima o energetici i klimatskim promjenama

te razgovarao s najvišim državnim zvaničnicima.

“Hrvatska ima potencijal za proizvodnju 30 GW energije od sunca i vjetrova, tri puta više nego sada. Ako to kombinujete s hidroenergijom i geografskim položajem, možete od zemlje koja trenutno uvozi energiju postati zemlja koja bi bila energetska čvorišta za jugoistočnu Evropu”, rekao je Šefčovič u sklopu dijaloga s građanima, održanom na zagrebačkom Ekonomskom fakultetu.

energypress.net

ŠAROVIĆ: BIH TRI GODINE KASNI SA OBAVEZAMA PREMA ENERGETSKOJ ZAJEDNICI

Bosna i Hercegovina trebalo je do 1. januara 2015. godine da završi usklađivanje Trećeg energetske paketa, na šta se obavezala pristupanjem članstvu u Energetskoj zajednici, a to znači da kasni sa ispunjavanjem obaveza tri godine, podsjetio je ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Mirko Šarović.

Šarović je rekao da je BiH članica ove zajednice od 2006. godine kada se obavezala da će svoje zakonodavstvo uskladiti s naprednim zakonodavstvom Energetske zajednice, odnosno Evropske unije.

Osim toga, ministar Šarović napomenuo je da u potpunosti nije usklađen ni Drugi

energetski paket, a u isto vrijeme sprema se Četvrti energetske paket i sada je potpuno jasno da BiH uveliko kasni sa ispunjavanjem obaveza, odnosno nalazi se na začelju procesa prilagođavanja zakonodavstva u odnosu na sve druge članice Energetske zajednice.

Najvažniji dokument koji je potrebno uskladiti je Zakon o regulatoru električne energije i gasa na tržištu i prenosu električne energije koji je Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa pripremilo ranije u saradnji sa entitetskim ministrima i 2016. godine potpisan je sporazum između tri nadležna ministarstva.

energetika.ba

SVIJET

PROJEKAT VJEKA: KABLOVI U ISTORIJU, STRUJA S OSTRVA

Holandska energetska kompanija TeneT planira da u Sjevernom moru izgradi ostrvo koje bi trebalo da služi kao podrška najvećoj

svjetskoj farmi vjetroelektrana. Prema tim planovima, vještačko ostrvo će biti smješteno u podmorskoj pješčanoj uzvisini Dodžer Benk, koja se nalazi 100 kilometara sjeveroistočno od obale Engleske, ka Danskoj.

Kako se navodi, Dodžer benk je veoma plitak i nalazi se na 20 metara morske dubine, a proteže se na površini od 260 kilometara, sa širinom od blizu 65 kilometara. Položaj

ostrva omogućuje da se energija šalje u Holandiju, Veliku Britaniju, Belgiju, Njemačku i Dansku, a nedavni izveštaj kompanije pokazao je da bi ostrvo moglo da bude jeftinije od konvencionalnih vjetroelektrana i međunarodnih kablova za napajanje.

Ukoliko se sve bude odvijalo po planu, projekat bi mogao da bude završen do 2027. godine.

B92

SOLARNA UKRAJINA

U Ukrajini će se 2018. godine pustiti u rad više od 60 novih solarnih elektrana ukupne snage 382 MW, čime će ukupna instalirana snaga ukrajinskih solarnih elektrana premašiti 1,2 GW. Krajem 2017. ta je snaga dostigla ukupno 826 MW, što je za 44,2% više nego na početku godine.

Glavni razlog za veliki procvat primjene Solarne energije su niski troškovi zemljišta u poređenju s ostalim zemljama Evrope i značajno više otkupne cijene energije, u iznosu 0,15 EUR/(kW h) za industrijske i 0,16 EUR/(kW h) za privatne, kućne elektrane.

energetika.net

VIŠE OD POLA EU KASNI S CILJEVIMA ZA OIE

Od svih članica Evropske unije više od pola ne zadovoljava ciljeve o većem korišćenju obnovljivih izvora do 2020. godine, a Francuska koja na političkom planu vrlo glasno govori o svojim ambicijama u tom pogledu čak je jedna od najslabijih po tom pitanju.

Cilj EU je da do 2020. godine udio obnovljivih izvora u ukupnoj potrošnji energije bude 20% i da do 2030. poraste na najmanje 27%.

Svaka članica je odredila svoj način kako će ispuniti taj cilj i sve su preduzele mjere za ispunjavanje ciljeva, ali se razlikuju po postignutim rezultatima. Tako je samo 11 članica EU već ispunilo takav svoj cilj, a među njima prednjače Švedska s udjelom od 53,8% i Finska s udjelom obnovljivih izvora u potrošnji energije od 38,7%. Na suprotnoj strani se nalaze Holandija i Francuska s udjelima od svega 8% i 7%.

energetika-net.com

PEPSI KUPUJE 100 ELEKTRIČNIH KAMIONA

Tesla je objavio da je primio nove rezervacije za električni kamion-šleper koji je predstavljen sredinom novembra prošle godine.

Pepsi je postao prvi kupac koji je naručio trocifreni broj vozila, pošto je uplatio depozit za nabavku 100 kamiona Tesla Semi. Do sada je najveća pojedinačna porudžbina iznosila 50 vozila, a kupac je bila korporacija Sysco koja se bavi distribucijom hrane.

Tesla nije objavio koliko je ukupno kamiona do sada naručeno (manje od mjesec dana nakon premijere), ali pretpostavlja

se da se radi o nekoliko stotina, ako ne i hiljadu vozila, a broj rezervacija mijenja se iz dana u dan.

Što se tiče Pepsija, ova kompanija u SAD-u trenutno posjeduje blizu 10.000 kamiona, pa će kupovinom Teslinih 100 vozila 1% flote biti na električni pogon. Inače, godišnje se u SAD-u proda oko 260.000 kamiona klase kojoj pripada Tesla Semi.

Osnovna verzija Teslinog kamiona na struju ima autonomiju u vožnji od 480 km i košta 150.000 dolara.

croenergo.eu

DUBAI DOBIJA NAJVEĆU ELEKTRANU NA OTPAD NA SVIJETU

Najveća elektrana na otpad u svijetu, vrijednosti 680 miliona USD, biće izgrađena na dva hektara zemljišta u industrijskoj četvrti u Dubajju. Radovi će započeti ove godine, a elektrana bi trebalo da krene s radom prije oktobra 2020. godine.

Elektrana će obrađivati više od 60% krućog gradskog te industrijskog i komercijalnog otpada, što je otprilike najmanje

5.000 t dnevno od ukupno 8.000 t. Tako bi se dnevno proizvodilo 185 MW energije, dovoljno za snabdijevanje 120.000 domaćinstava, ekvivalentno 2.000 neborodera Burđ Kalifa, visine 828 m (najvišeg na svijetu), ili dva odsto ukupne godišnje potrošnje energije u Dubajju.

Postrojenje će se spojiti s visokonaponskim vodovima (132 kV) na elektroenergetsku mrežu. Proizvedeni gasovi od otpada će se spaliti kako bi parna turbina preko generatora proizvodila električnu energiju. Materijali koji se neće moći spaliti ostaće kao reciklirani pepeo, iz kojeg se mogu izdvojiti korisni metali za ponovnu upotrebu.

Zbog ogromne proizvodnje otpada u Dubajju, koja je veća od prosječne količine otpada po osobi, gradski čelnici nastoje reciklirati 100% komunalnog otpada do 2030. godine, što bi bio značajan porast od 20% u odnosu na količine koje se trenutno recikliraju. Takva elektrana na otpad je samo dio Strategije o 'čistoj' energiji Dubajja, čiji je cilj osigurati da proizvodnja iz 'čistih' izvora bude čak 75% od ukupne proizvodnje do 2050. godine. Isto tako, postrojenje je i dio plana grada za 2021. godinu, koji želi postati 'pametno', održivo i međunarodno središte za raznu industriju, objavio je New Atlas.

energetika-net.com

Stomatološka ordinacija **GREEN DENT**

**PLAĆANJE NA RATE ZA ČLANOVE
SOZ EPCG I SOZ CEDIS NIKŠIĆ**

ORTODONCIJA

IMPLANTOLOGIJA

ORALNA HIRURGIJA

Sarađujemo sa
Fondom za zdravstveno
osiguranje

Besplatan paket usluga za:
djecu do 18 godina,
studente do 26 godina,
starije od 65 godina,
trudnice i
porodilje do navršenih
godinu dana od
porođaja...

NAŠ TIM:

Dr Dušan Burić, stomatolog

Dr Bojana Tadić Burić, stomatolog

Zorica Adžić, stomatološka sestra

Nikšić
Ulica Josipa Sladea 9

ZAKAŽITE BESPLATAN PREGLED

040-215-277

ponedjeljak - srijeda: 13h do 21h
četvrtak i petak od 07h do 15h

OSVRT

EPCG IZ UGLA DUGOGODIŠNJEG NOVINARA LISTA "ELEKTROPRIVREDA"

HRONIKA JEDNOG VREMENA

Olivera Vulcanović, doskorašnji novinar lista "Elektroprivreda"

U martu 1985. godine, u SFR Jugoslaviji još uvijek traje 'dobro' vrijeme. Sjećam se uzbuđenja sa kojim su se, te godine, u tadašnjoj redakciji lista 'Elektroprivreda', komentarisali događaji u 'velikom svijetu'. Svi su se divili novoj eri i novim mogućnostima za potpisnike Šengenskog sporazuma koji su mogli da putuju bez dokumenata i administrativnih ograničenja.

U tadašnjoj Elektroprivredi još uvijek nije svima bilo jasno šta je to PC revolucija i koliko su značajni njeni učinci. Računarsku tehnologiju učinila je masovnom i jeftinom, a počela je, upravo, 1985. godine, kad je Microsoft objavio prvu verziju slavnog Windows – a.

Krajem osamdesetih, ushićenje zbog rušenja Berlinskog zida bilo je ogromno. U pauzama od posla, po kancelarijama EPCG, to je bila glavna tema.

U SFR Jugoslaviji osamdesete su bile kreativno vrijeme. Čitali smo Kiša, Pečića, Bulatovića, Kovača. Gledali smo nezaboravne filmove: Ko to tamo peva, Sjećaj li se Doli Bel...

U aprilu 1985. godine radilo se na pripremanju i donošenju Plana razvoja Elektroprivrede Crne Gore za period 1986-1990.

Cijelom ovom zbiru svjetskih događaja dodajmo još jednu činjenicu. Naime, tog marta, 1985. godine, ja postajem član redakcije lista 'Elektroprivreda'. Moji prvi dani u Elektroprivredi protiču harmonično. Tadašnji, i prvi urednik lista 'Elektroprivreda', Mitar Zeković, svojim očinskim i kolegijalnim stavom, pravio je, za jednog početnika, podesnu atmosferu za rad.

U to vrijeme, list 'Elektroprivreda' piše o Sporazumu o udruživanju radnih organizacija, dotadašnjih OOUR-a, u zajedničko preduzeće „Elektroprivreda Crne Gore“ Nikšić, oktobra 1985. godine.

Osamdesete godine još uvijek su bile pune optimizma iako se počela nazira-

ti ekonomska kriza, a njene posljedice osjećala je i trpjela i Elektroprivreda. Počele su prve nestašice određenih proizvoda. Ali, ko je mislio i na kakvo zlo! Plate, t.j. lični dohoci, kako su se zvali, u Elektroprivredi su bili respektabilni. Često smo organizovali kolektivna, turistička putovanja u inostranstvo gdje smo se, u novčanom smislu, ponašali krajnje ležerno. Ni slutili nismo da tadašnju bezbrižnost, od velike jugoslovenske katastrofe dijeli tek par godina!

List 'Elektroprivreda', kao marljiv hroničar, bilježio je sve značajne događaje i datume ovog kolektiva, a, samim tim i šire zajednice jer su se svekoliki privredni, pa i politički problemi prelamali i preko našeg 'preduzeća'.

Stigle su teške i tragične devedesete, a da nismo ni bili svjesni kojom logikom i brzinom se raspad jedne velike zemlje odigrao. No, Elektroprivreda se i tada 'držala', i to uprkos nestašici i nemogućnosti nabavke rezervnih djelova, kao i svim ostalim nedaćama!

Naši inženjeri često su pravili čuda i prave, male podvige kako se ne bi osjetile posljedice krize ratnih godina. Listam stare brojeve lista 'Elektroprivreda'. Posmatram stare fotografije i čitam mnoge priče na crno - bijelim licima. Sa stranica 'našeg lista' gledaju me rječitom šutnjom svjedoci nedavne istorije.

Mi u Elektroprivredi smo bili među rijetkima koji su redovno primali platu, čak i u godinama nevjerovatne hiperinflacije. Svi listovi radnih organizacija bili su ugašeni. Opstala je jedino 'Elektroprivreda' koja je i u uslovima međunarodnih ekonomskih sankcija i krajnje nenaklonjenih okolnosti obavljala svoju funkciju. Mi smo bili mladi i spremni da podnesemo sva iznenađenja koja su nailazila.

Proces upravljačke i organizacione transformacije preduzeća EPCG, nastavljen je i početkom devedesetih godina. Novinar lista 'Elektroprivreda' piše da su

Olivera Vulcanović

aprila 1990. godine formirana dva javna preduzeća u energetici i to: Javno elektroprivredno preduzeće (JEP EPCG) za proizvodnju, prenos, nabavku i distribuciju električne energije i Javno preduzeće za proizvodnju uglja.

Godine 1994. redakcija lista Elektroprivreda donosi tekst o zainteresovanosti EPCG za strana ulaganja i procjenu vrijednosti imovine preduzeća koja je bila dio procesa transformacije EPCG, započetog 1995. godine, kako bi se kompanija osposobila za tržišno poslovanje...

Danas je list 'Elektroprivreda' moderniji i komunikativniji nego ikad. Izvjestan broj njemu nenaklonjenih kritičara, koje, uostalom, ima svako (da nema nešto ne bi valjalo) ne primjećuje koliko je važno zabilježiti tekuće, pa i najsitnije kompanijske događaje. Svi oni čine sliku jednog vremena. Neki budući proučavaoci privrednih i energetskih kretanja mogu u ovom svojevrsnom hroničaru pronaći mnoge relevantne podatke i boju jednog društvenog trenutka. Meni je drago što sam u jednom periodu svog života bila dio ekipe koja 'pravi' ovaj list, a naročito mi je važno što su temelji tog rada bili drugarstvo, tolerancija, međusobno uvažavanje i prijateljski trenuci.

PREDSTAVLJAMO

IVANA ČALIĆ, OPERATER NA ŠALTERU OJ SNABDIJEVANJE NIKŠIĆ

UZ OSMIJEH
JE SVE LJEPŠE

Ivana Čalić

Olivera Vulanović

Ivana Čalić (1983), operater na šalteru u OJ Snabdijevanje Nikšić, pored ljubaznosti koju svakodnevno poklanja našim kupcima, posjeduje još neke, hvale vrijedne osobine. Između ostalih, to su strpljivost i skromnost. Naime, Ivana je završila Fakultet za turizam u Kotoru, a, zatim, master studije za međunarodni marketing na Ekonomskom fakultetu u Podgorici. Iako posjeduje visoke školske kvalifikacije, ona, od 2013. godine, od kada radi u Elektroprivredi Crne Gore, obavlja poslove šalterskog radnika i to poletno i sa radošću osobe koja je zadovoljna što privređuje i što je korisna. Ipak, iako je oduševljena što radi u gigantu kakav je Elektroprivreda, Ivana ne krije ambiciju da će jednog dana moći da obavlja posao za koji se školovala. Smatra da bi najviše dala na mjestu za koje ima najviše afiniteta, a to je sfera marketinga, koja u savremenom poslovanju ima mjesto od izuzetne važnosti za svaku ozbiljnu kompaniju.

No, dok se nada da će njeni pravi kvaliteti ubrzo doći do izražaja, Ivana, svakodnevno, uz široki i srdačan osmijeh, dočekuje mnoge kupce, a naročito je pažljiva prema onima koji su u teškoj ekonomskoj situaciji. Jer, priznaćemo, čak i plaćanje računa za sruju lakše 'pada' uz lijepo lice koje se osmijehuje i zrači pozitivno. I Ivani je na taj način lakše i ljepše raditi. Zato se odlično slaže sa kolegom sa šaltera, Radosavom Đurovićem koji je, kaže, veoma duhovita osoba koja umije da 'opusti' atmosferu. Inače, Ivana je u nikšićko Snabdijevanje već došla sa iskustvom na ovim poslovima jer je, prethodno, radila na šalteru u Delti, gdje

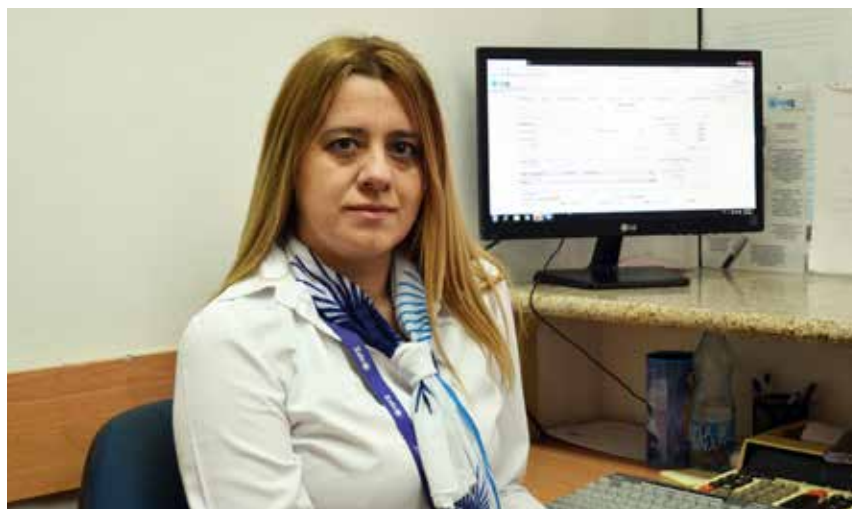
se, takođe, dobro snalazila. Iz Podgorice nosi lijepa sjećanja kad su u pitanju tamnije tri kolegice sa kojima je korektno sarađivala i uspješno organizovala svakodnevne obaveze.

Ivanina radna biografija bogata je još jednim iskustvom. Njeno prvo radno mjesto bilo na recepciji hotela Onogošt, gdje je počela kao pripravnik, 2008. godine. Od pet godina provedenih u nikšićkom hotelu, četiri godine je radila na mjestu šefa recepcije. Kaže da su joj uvijek pripadali poslovi gdje je bila u kontaktu sa ljudima, ali da joj to nikad nije predstavljalo problem, naprotiv, 'leži' joj, pa joj je, zato, prijao i rad na recepciji. Na žalost, ovaj hotel se, u to vrijeme, transformisao i išao nekim novim putem pa je Ivana morala da napusti pomenuto radno mjesto.

Ivana nije tipičan predstavnik današnje omladine 'opijene' tehnološkim atrak-

cijama. Voli da čita još od gimnazijskih dana, prija joj 'kontakt' sa knjigom.

Smatra da su to prave duhovne vrijednosti, dostupne svima, a, ipak, tako malo konzumirane od strane mladih ljudi. Uglavnom su, kaže, okupirani lakim sadržajima koje pronalaze na internetu, odnosno na svojim telefonima koji su postali, kako kažu neki analitičari, maltene, fizički produžetak njihovog tijela. Ivana smatra da je vrijeme provedeno uz ruske pisce, ili, pak, Gijoma Musoa, mnogo sadržajnije i smislenije. Voli i da ide na fitnes jer smatra da je važno i kad je tijelo u kondiciji. Prisjećamo se starih Grka kod kojih je 'agon' podrazumijevao takmičenje u fizičkim vještinama, ali, ujedno, i u duhovnim oblastima, kao što su poezija, ples, slikarstvo, što znači da su podjednaku važnost poklanjali i jednom i drugom. Ivana je toga svjesna i trudi se da to bude i njen životni put.

Ivana na radnom mjestu u OJ Nikšić

PUTOPISNA REPORTAŽA

RUŠEVINE
ČUDESNE
MOĆI (III DIO)

Tekst i fotografije: Andrija Kasom

Ostavljajući za sobom dva glavna grada Grčke, bivši i sadašnji, Nafplio i Atinu, ispunjen pozitivnim impresijama ove čudesne zemlje, nastavio sam dalje. Starina mi nikada nije dosta, a ovđe sam ih nailazio na svakom koraku i divio im se. Ostaci stare civilizacije u mojim očima sijali su punim sjajem, zamišljao sam njihov izgled u vrijeme kada je ova civilizacija bila na vrhuncu moći, ostavljajući duboki trag i u razvoju današnjeg društva i života. Istraživački duh, bolje reći radoznalost koja me prati na putovanjima, odvela me je do Epidaurusa. Odluka je bila pravi pogodak...

osjećaj se budi u čovjeku kada prolaskom kroz kapiju stane na plato, pogled bači ka visini i vidi „čudo“ koje su ljudske ruke izgradile.

Na središnjem dijelu platoa postoji rupa, koja mi je odmah privukla pažnju, čudio sam koja je njena namjena. Kasnije sam saznao da je ona predstavljala orijentir za sve izvođače predstava da će se razgovor sa ovog mjesta podjednako dobro čuti i oni koji su smješteni u prvim redovima, kao i oni u najvisočijim redovima. Pozorište je imalo u početku 34 reda klupa, Rimljani su proširili s još 21-nim. Kamenne klupe se protežu na više od pola kruga oko orkestre i nijesu građene prema standardnom polumjeru, širok prolaz ih dijeli vodoravno, i gornje su klupe strmije od donjih. Ovakav položaj poboljšavao

je akustičnost, naučno je dokazano. Pozorište je promjera 114 metara, i moglo je primiti 12,000 gledalaca. Nevjerovatan podatak za to vrijeme, da li danas postoji pozorište koje može primiti toliki broj ljudi?! Pozorište je djelo arhitekta Polikleata mlađeg iz 350.godine p.n.e. i savršeno je sačuvano. Bilo je predviđeno za dramu koja se razvila iz izvođenja zbornih oda za vrijeme Dionizijskih svečanosti. Za te su svečanosti bila potrebna mjesta okupljanja za zbor i gledaoce. Zbor, koji je pjevao i plesao, izvodio je na kružnom plesnom podiju sa žrtvenikom u sredini, i ovakav sastav je odredio velik dio kasnijeg razvoja grčkog pozorišta.

Ja ne bih bio ja, da se od platoa nijesam uspenjao do vrha, obišao gornji red od kraja do kraja. Želio sam osjetiti ugođaj

SAVRŠENA AKUSTIKA

Od Loutrakija do Epidaurusa ima nekih 60 do 70 kilometara, dobrim putem se brzo stiže, živopisni predjeli kroz koje se prolazi, hiljadugodišnja maslinova stabla... učine da vrijeme proleti. A vrijeme u Grčkoj mi je letjelo, dani su mi bili kratki, da sam ih mogao produžiti, bio bih najsretniji čovjek na svijetu. Dolaskom do kompleksa, plaćajući kartu 15 eura za cijeli kompleks, ko dijete sam ubrzavao korake penjući se stepenicama koje vode do napoznatijeg pozorišta na otvorenom sa izvanrednom akustikom, koje je sa cijelim kompleksom od 1988.godine na UNESCO-vom popisu svjetske kulturne baštine. Nevjerovatan

PUTOPIŠNA REPORTAŽA

sjeđenja na kamenoj klupi, i uvjeriti se u akustičnosti pozorišta o kojoj sam čuo priče. Brzo sam se uvjerio u vjerodostojnost priča. Jedan dio naše grupe stao je do rupe na platou, međusobom su razgovarali, i čuo sam svaku njihovu riječ i pored žamora turista koji su hrlili ovom mjestu sa svih strana. Nevjerovatno savršenstvo!!!

Želio sam na klupi sjediti, uživati u pogledu sa visine, sa koje su mi ljudi izgledali mali ko mravi. Ove slike ću uvijek pamtit, kao i ovo mjesto. Moralo se ići dalje. Kako je ovo mjesto bilo lječilište, želio sam obići Muzej u kojem su smješteni eksponati nađeni prilikom iskopavanja kompleksa. U njemu je bilo svega, a najviše statua, medicinskih pomagala kojima su vršene hiruške intervencije... Će god bi se čovjek okrenuo, eksponati su privlačili pažnju, svaki je zasluživao da mu se pokloni određena pažnja, ali uvijek to vrijeme, nikada mi nije bilo saučesnik u mjeri u kojoj sam želio. Sa žalom sam napustio Muzej, krenuo u obilazak kompleksa koji se pružao ispod pozorišta. Ogroman prostor, a ograničeno vrijeme. Obilazio sam ga ubrzanim korakom, iako takav način ne volim, nekada i ne može biti po našoj volji.

Ovo mjesto je bilo svetište antičkog boga Asklepija i čuveno antičko lječilište. Još iz ranih mikenskih vremena, 16 vijek p.n.e. ovo mjesto je bilo posvećeno liječe-

nju, i u njemu je boravio Maleatas, kome su se pripisivale iscjeliteljske moći. Po pisanim dokumentima ovo je bilo jedno od najvećih lječilišta staroga svijeta, posebno u vrijeme klasičnog razdoblja stare Grčke. Bolesnici su hodočastili tu i provodili noć u velikoj dvorani za spavanje. Po predanju, u snovima im je božanstvo davalo savjete što da učine kako bi ozdravili. Arheološkim iskopavanjem pronađena je gostinjska kuća sa 160 soba za noćenje. U blizini se nalaze i izvori mineralne vode koji su vjerojatno korišćeni za liječenje. Kao najpoznatije lječilište antike, u kompleksu su bile monumentalne građevine:

Asklepijev hram, stadion, pozorište...

Ovaj kompleks je danas veliko gradilište, arheološka iskopavanja su na svakom koraku, a potpuna obnova Asklepijevog svetišta otpočela je 1984.godine i još traje pod budnim okom grčkog ministarstva kulture.

Do novog putovanja, ruševine čudesne moći biće u mojim mislima.

Nastaviće se...

51.

kolo nagradne igre za zaposlene "BUDI U TOKU, BUDI U IGRI"

IZVUČENO ŠEST NAGRADA

U OVOM KOLU NAGRADE SU OBEZBIJEDILI: LOVČEN OSIGURANJE AD - GODIŠNJE OSIGURANJE KUĆE ILI STANA, OPTIKA „OPTOTIM“ - DVA VAUČERA OD PO 50 EURA, KLUB KOREKTIVNE GIMNASTIKE „ISKRA“ MASAŽU, EDUKATIVNO TRENAŽNI CENTAR FOKUS MJESEČNU ČLANARINU ZA GRUPNE TRENINGE, A STOMATOLOŠKA ORDINACIJA GREEN DENT IZ NIKŠIĆA PREGLED, ČIŠĆENJE KAMENCA I POLIRANJE ZUBA.

NAGRADA LOVČEN OSIGURANJA A.D. PODGORICA:

1. Daniela Bošnjak (HE "Piva")

VAUČERE OD 50 EURA U OPTIKAMA „OPTOTIM“ DOBILI SU:

1. Duško Pupović (TE "Pljevlja")
2. Milan Perović (FC Snabdijevanje)

MASAŽU U KLUBU KOREKTIVNE GIMNASTIKE „ISKRA“ DOBIO/LA JE:

1. Nataša Terić (OJ Nikšić)

MJESEČNA ČLANARINA ZA GRUPNE TRENINGE U EDUKATIVNO TRENAŽNOM CENTRU "FOKUS" U NIKŠIĆU:

1. Rada Bajagić (Direkcija)

PREGLED, ČIŠĆENJE KAMENCA I POLIRANJE ZUBA U ORDINACIJI GREEN DENT:

1. Željko Milošević (Direkcija)

Komisija za izvlačenje: **Svetlana Gardašević** (SOZ) i **Miodrag Vuković** (Direkcija za odnose sa javnošću)

NAPOMENA:

Pravo na učešće u nagradnoj igri imaju samo zaposleni u EPCG. Poštovane kolege obavještavamo vas da ćemo u obzir uzimati samo kupone sa tačnim odgovorom na nagradno pitanje. Istovremeno podsjećamo Vas da se, shodno pravilima, učešće u nagradnoj igri obezbjeđuje popunjavanjem isključivo jednog kupona. Svi oni koji budu slali dva ili više kupona, kao i kuponi sa netačnim ili bez odgovora biće unaprijed diskvalifikovani.

REDAKCIJA

NAGRADNO PITANJE U OVOM KOLU:

Koliko ponuda je stiglo za izradu idejnog projekta ekološke rekonstrukcije prvog bloka TE "Pljevlja"?

IN MEMORIAM

**RADIVOJE
ROGANOVIĆ
(1958-2018.)**

Dana 23. januara 2018. godine tragično je preminuo u 60. godini života naš kolega Radivoje - Bato Roganović.

Radivoje Roganović rođen je 26. avgusta 1958. u Nikšiću. Bio je dugogodišnji radnik HE "Perućica", zaposlen na radnom mjestu "radnik u zatvaračnici sa uređajem za čišćenje" u Službi za upravljanje elektranom. Kolege sa kojima je radio pamtiće ga kao vrijednog i pouzdanog radnika i dobrog kolegu.

Sahranjen je na mjesnom groblju u Straševini 25. januara 2018. Iza sebe je ostavio suprugu Marinu, ćerke Mirjanu, Anu i Anastasiju.

**RADOVAN
NIKČEVIĆ
(1946-2018.)**

Dana 04. februara 2018. godine, u 72. godini života umro je dugogodišnji radnik naše kompanije Radovan Nikčević. Nikčević je radni vijek u Elektroprivredi Crne Gore proveo radeći na više radnih mjesta. U penziju je otišao 2010. godine sa mjesta tehničar za administrativne poslove i tehničku dokumentaciju u Sektoru za razvoj i inženjering. Bio je uzoran i pouzdan radnik, a među kolegama sa posla ostaće upamćen kao dobar drug koji je bio spreman da pomogne u svakoj situaciji. Radovan Nikčević sahranjen je 05. februara 2018. godine na mjesnom groblju u Straševini u Nikšiću.

MUDRE MISLI

tanja.nikcevic@epcg.com

BITI ČOVJEK

Ljubav odolijeva vremenu koje sve otima. Nikada nije istinski volio onaj ko misli da je ljubav prolazna.

Johan Volfgang fon Gete

Voljeti znači u tuđoj sreći naći svoju sopstvenu.

K.Lajbnic

Ko misli da je srećan, on je zaista srećan.

Jovan Dučić

Dan bez smijeha je izgubljen dan.

Kineska poslovica

Ko ima sreće u kartama, nema je u ljubavi. Da, a ko nema sreće u ljubavi, nema je ni u čemu.

Đorđe Balašević

Čini dobro svojim prijateljima da ih zadržiš, a neprijateljima da ih pobijediš.

Bendžamin Freklin

Najčešće svoje mišljenje o ljudima formiram nakon deset sekundi nakon što ih sretnem – i jako ga rijetko mijenjam.

Margaret Tačer

Ja druge ljude posmatram kroz njihove dobre osobine. S obzirom da ni ja nijesam bezgrešan, ne bih smio ispitivati tuđe greške.

Mahatma Gandi

Ništa veliko neće biti postignuto bez velikih ljudi, a čovjek može biti veliki samo ukoliko je odlučan da to i postane.

Šarl de Gol

**KLUB KOREKTIVNE
GIMNASTIKE
ISKRA**

TEL: +382 67 20 99 55 ILI +382 67 24 17 85

ADRESA: BULEVAR IVANA CRNOJEVIĆA 73, 81000 PODGORICA

E-MAIL: BACO.DROBNJAK@GMAIL.COM

Vaše Zdravlje

treba da bude na

PRVOM MJESTU

Programi – usluge:

- Korektivna gimnastika za djecu i odrasle
- Školica sporta za djecu
- Joga (za zgrave, za osobe sa zdravstvenim problemima, za starije od 65. godina i za trudnice) grupno i individualno
- Energoterapija
- Masaža
- Elektrotterapija
- Kineziterapija

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

Elektroprivreda Crne Gore AD-NAGC

IME I PREZIME _____

POSLOVNA JEDINICA _____

BROJ TELEFONA _____

E MAIL _____

ODGOVOR _____

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

Elektroprivreda Crne Gore AD-NAGC

IME I PREZIME _____

POSLOVNA JEDINICA _____

BROJ TELEFONA _____

E MAIL _____

ODGOVOR _____

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

52. KOLO NAGRADNE IGRE ZA ZAPOSLENE "BUDI U TOKU - BUDI U IGRI"

BOGAT NAGRADNI FOND

NAGRADNO PITANJE ►

PRAVILA NAGRADNE IGRE:

Priređivač nagradne igre "Budi u toku - budi u igri" je Direkcija za odnose sa javnošću EPCG. Svrha priređivanja je nagrađivanje zaposlenih, osim u Direkciji za odnose sa javnošću. Jedno lice ima pravo da popuni jedan kupon. Izvlačenje kupona organizuje Direkcija za odnose sa javnošću, a imena dobitnika biće objavljena u narednom broju lista EPCG. Za učešće u igri, potrebno je tačno odgovoriti na nagradno pitanje.

KOLIKO PONUDA
JE STIGLO ZA IZRADU
IDEJNOG PROJEKTA EKOLOŠKE
REKONSTRUKCIJE PRVOG
BLOKA TE "PLJEVLJA"?

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

BUDI U TOKU - BUDI U IGRI

